

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему «Теоретичні та методичні засади формування звітної інформації в
балансі підприємства»

Виконала: студентка групи ОО(з)-41
спеціальності 071 “Облік і оподаткування”
Остащук Іванни Любомирівни

Керівник к.е.н., доцент Максимів Ю.В.

Рецензент д.н. з держ. упр., доцент П’ятничук І.Д.

Івано-Франківськ – 2026 р.

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність 071 "Облік і оподаткування"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Баланюк І.Ф.

(прізвище, ініціали)

"20" лютого 2025 р.

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТА**

Остащук Іванни Любомирівни

1. Тема роботи: «Теоретичні та методичні засади формування звітної інформації в балансі підприємства»

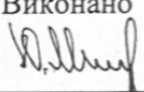
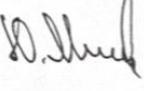
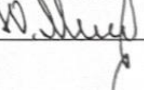
керівник роботи: кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, гарант освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, заступник завідувача кафедри з навчально-методичної роботи Максимів Юлія Василівна.

2. Перелік питань, які потрібно розробити: економічна сутність та значення бухгалтерського балансу в системі фінансової звітності; класифікація активів, зобов'язань та власного капіталу в балансі підприємства; нормативно-правове регулювання процесу формування звітної інформації у балансі згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку;

організація процесу складання балансу як форми фінансової звітності; методика формування інформації про активи підприємства в балансі підприємства; методика формування інформації про зобов'язання і власний капітал підприємства у балансі; горизонтальний та вертикальний аналізи, фінансові коефіцієнти підприємства; аналіз ліквідності та фінансової стійкості підприємства; напрями удосконалення процесу складання, подання балансу та аналізу звітних даних.

3. Дата видачі завдання: 04 лютого 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні та методичні засади формування звітної інформації в балансі підприємства	10.06.2025 р.	Виконано
2	Організаційно-методичні аспекти формування звітної інформації в балансі ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів»	10.12.2025 р.	Виконано
3	Аналіз основних економічних показників підприємства на основі даних балансу	01.04.2026 р.	Виконано

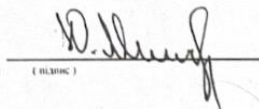
Студент

Остащук І.Л.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

Максимів Ю. В.

(прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

ВІДГУК

на кваліфікаційну роботу студента групи: 00(з)-41

Остащук Іванни Любомирівни

на тему:

«Теоретичні та методичні засади формування звітної інформації в балансі підприємства»

В сучасних умовах розвитку економіки, посилення вимог до прозорості бізнесу та зростання ролі фінансової інформації у прийнятті управлінських рішень особливого значення набуває якісне формування фінансової звітності підприємства. Бухгалтерський баланс залишається однією з ключових форм фінансової звітності, яка забезпечує користувачів інформацією про фінансовий стан суб'єкта господарювання, структуру його активів, зобов'язань та власного капіталу. Саме тому дослідження теоретичних і методичних засад формування звітної інформації в балансі є актуальним як для наукової спільноти, так і для практики бухгалтерського обліку.

Актуальність дослідження Остащук Іванни Любомирівни посилюється тим, що робота виконана на матеріалах ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» - виробничого підприємства, діяльність якого характеризується значною питомою вагою необоротних активів, виробничих запасів та потребою у достовірному відображенні фінансового стану у звітності. Правильність формування показників балансу має важливе значення для оцінки ліквідності, фінансової стійкості та інвестиційної привабливості підприємства.

Об'єктом дослідження є процес формування звітної інформації у балансі ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів».

Предметом дослідження виступають теоретичні, організаційні та методичні аспекти бухгалтерського обліку і формування показників балансу підприємства.

У першому розділі кваліфікаційної роботи авторкою досліджено економічну сутність бухгалтерського балансу, його роль у системі фінансової звітності, розглянуто класифікацію активів, зобов'язань і власного капіталу, а також проаналізовано нормативно-правове регулювання процесу формування звітної інформації в балансі. Особливу увагу приділено сучасним вимогам національних і міжнародних стандартів фінансової звітності.

У другому розділі здійснено дослідження організаційно-методичних аспектів формування звітної інформації в балансі ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів». Авторкою охарактеризовано процес складання балансу на підприємстві, розкрито порядок формування інформації про активи, зобов'язання та власний капітал, а також проаналізовано особливості організації облікових процесів, які впливають на достовірність фінансової звітності.

У третьому розділі проведено аналіз основних економічних показників підприємства на основі даних балансу. Здобувачкою виконано горизонтальний і вертикальний аналіз балансу, здійснено оцінку ліквідності та фінансової стійкості підприємства, а також запропоновано напрями удосконалення процесу складання балансу та підвищення аналітичної цінності його показників.

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці рекомендацій щодо удосконалення процесу формування показників балансу, підвищення достовірності фінансової звітності та покращення інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства.

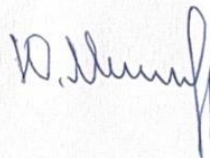
Серед окремих недоліків роботи слід зазначити, що автор недостатньо проаналізувала наукової літератури обліково-аналітичного характеру. Крім того, у третьому розділі авторка могла б приділити більше уваги прогностичному аналізу показників балансу та розробці практичних моделей оцінки впливу окремих факторів на структуру активів і джерел їх формування.

Зазначені зауваження не мають принципового характеру, носять рекомендаційний характер та не знижують загальної позитивної оцінки виконаного дослідження.

Кваліфікаційна робота Остащук Іванни Любомирівни на тему «Теоретичні та методичні засади формування звітної інформації в балансі підприємства» є завершеним, самостійно виконаним та логічно побудованим дослідженням.

Робота відповідає встановленим вимогам до кваліфікаційних робіт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а її авторка заслуговує на присудження ступеня бакалавра за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Науковий керівник:
Кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку та
оподаткування
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Юлія МАКСИМІВ

«08» червня 2026 р.

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу

студентки економічного факультету Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника 4 курсу групи ОО(з)-41

Осташук Іванни Любомирівни

на тему:

“Теоретичні та методичні засади формування звітної інформації в балансі
підприємства ”

Актуальність теми. У сучасних умовах господарювання бухгалтерський баланс є одним із основних джерел інформації про фінансовий стан підприємства та базою для прийняття управлінських рішень. Від повноти, достовірності та своєчасності формування звітної інформації залежить якість фінансового аналізу, оцінка діяльності підприємства та визначення перспектив його розвитку. Тому дослідження теоретичних та методичних засад формування звітної інформації в балансі підприємства є актуальним і має важливе практичне значення для вдосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Якість проведеного аналізу проблеми. У кваліфікаційній роботі ґрунтовно досліджено теоретичні основи бухгалтерського балансу, нормативно-правове забезпечення його складання та методичні підходи до формування звітної інформації. Автором проведено аналіз структури та змісту балансу підприємства, розглянуто порядок відображення активів, зобов'язань і власного капіталу, а також здійснено оцінку фінансового стану на основі показників фінансової звітності. Матеріал викладено логічно та послідовно, висновки відповідають поставленим меті та завданням дослідження.

Практична цінність висновків і рекомендацій. Практична цінність роботи полягає у розробці рекомендацій щодо вдосконалення процесу формування звітної інформації в балансі підприємства, підвищення її достовірності та аналітичної цінності. Запропоновані заходи можуть бути використані в практичній діяльності підприємств для покращення організації бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності та підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами.

Загальний висновок. Кваліфікаційна робота Остащук Іванни Любомирівни на тему «Теоретичні та методичні засади формування звітної інформації в балансі підприємства» є завершеним, самостійно виконаним дослідженням, яке відповідає вимогам до кваліфікаційних робіт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Робота характеризується належним теоретичним рівнем, практичною спрямованістю та обґрунтованістю висновків. Автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», а робота рекомендується до захисту з позитивною оцінкою.

Рецензент

доктор наук з державного управління,
декан факультету управління,
доцент кафедри менеджменту та
бізнес-адміністрування
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Ірина П'ЯТНИЧУК

"9" червня 2026 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В БАЛАНСІ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Економічна сутність та значення бухгалтерського балансу в системі фінансової звітності	7
1.2. Класифікація активів, зобов'язань та власного капіталу в балансі підприємства.....	10
1.3 Нормативно-правове регулювання процесу формування звітної інформації у балансі як формі фінансової звітності	15
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В БАЛАНСІ ПрАТ «КОЛОМІЙСЬКЕ ЗАВОДОУПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ»	21
2.1. Організація процесу складання балансу як форми фінансової звітності..	21
2.2. Методика формування інформації про активи підприємства в балансі підприємства.....	25
2.3. Методика формування інформації про зобов'язання і власний капітал підприємства у балансі	32
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ДАНИХ БАЛАНСУ ПрАТ «КОЛОМІЙСЬКЕ ЗАВОДОУПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ»	40
3.1. Горизонтальний та вертикальний аналізи балансу підприємства	40
3.2. Аналіз ліквідності та фінансової стійкості підприємства.....	51
3.3. Напрями удосконалення процесу складання балансу та аналізу його даних	55

ВИСНОВКИ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63
ДОДАТКИ.....	67

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах господарювання бухгалтерський баланс виступає однією з ключових форм фінансової звітності, яка забезпечує користувачів систематизованою інформацією про фінансовий стан підприємства, структуру його активів, зобов'язань та власного капіталу. Баланс є основою для проведення фінансового аналізу, оцінки платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості та ефективності використання ресурсного потенціалу суб'єкта господарювання. Саме показники балансу формують інформаційну базу для прийняття управлінських, інвестиційних та кредитних рішень як внутрішніми, так і зовнішніми користувачами фінансової звітності.

Тема зумовлена необхідністю вдосконалення процесу формування звітної інформації у балансі підприємства в умовах постійних змін нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку, інтеграції національної системи обліку до міжнародних стандартів фінансової звітності та зростання вимог до достовірності, прозорості й аналітичної цінності фінансової звітності. Важливого значення набуває правильна організація процесу складання балансу, оскільки саме від повноти та об'єктивності відображення облікових даних залежить якість оцінки фінансового стану підприємства та ефективність управлінських рішень.

Особливої актуальності проблема формування показників балансу набуває для виробничих підприємств, діяльність яких характеризується значною питомою вагою необоротних активів, запасів, дебіторської заборгованості та виробничих витрат. У таких умовах важливим є забезпечення належної організації бухгалтерського обліку, проведення інвентаризації активів і зобов'язань, правильного застосування методів оцінки та дотримання принципів облікової політики підприємства.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес формування звітної інформації у балансі ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів»

Предметом дослідження виступають теоретичні, організаційні та методичні аспекти бухгалтерського обліку і формування показників балансу підприємства.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти фінансової звітності, наукові праці вітчизняних учених, фінансова звітність ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів», а також внутрішня документація підприємства [34].

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та методичних засад формування звітної інформації в балансі підприємства, а також аналіз організаційно-методичних аспектів складання балансу на прикладі ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів».

Для досягнення поставленої мети у роботі визначено такі завдання:

- дослідити економічну сутність та значення бухгалтерського балансу в системі фінансової звітності;
- розглянути класифікацію активів, зобов'язань і власного капіталу в балансі підприємства;
- проаналізувати нормативно-правове регулювання процесу формування звітної інформації у балансі;
- дослідити організацію процесу складання балансу на ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів»;
- розглянути методику формування інформації про активи, зобов'язання та власний капітал у балансі підприємства;
- провести горизонтальний та вертикальний аналіз балансу підприємства;
- здійснити аналіз ліквідності та фінансової стійкості підприємства;
- визначити напрями удосконалення процесу складання балансу та аналізу його показників.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, зокрема методи аналізу і синтезу, порівняння, узагальнення, групування, горизонтального та вертикального аналізу, коефіцієнтний метод, табличний і графічний методи. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання запропонованих

рекомендацій для вдосконалення процесу формування показників балансу, підвищення достовірності фінансової звітності та покращення інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства.

Практичне значення одержаних результатів. Результати проведеного дослідження теоретичних та методичних засад формування звітної інформації в балансі підприємства мають практичне значення та можуть бути використані в діяльності досліджуваного підприємства, а також інших суб'єктів господарювання з метою удосконалення організації бухгалтерського обліку, підвищення достовірності показників балансу, забезпечення якісного формування фінансової звітності та прийняття ефективних управлінських рішень на основі облікової інформації.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, у кожному по три питання, висновків, списку використаних джерел та додатків. Містить 11 таблиць, 4 рисунки та 9 додатків. Роботу викладено на 87 сторінках. Список використаних джерел містить 38 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В БАЛАНСІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність та значення бухгалтерського балансу в системі фінансової звітності

Бухгалтерський баланс виступає як фундаментальна форма фінансової звітності, яка забезпечує всебічне відображення активів, зобов'язань і власного капіталу підприємства на звітну дату. Як зазначає Ф. Ф. Бутинець [9, с. 51], він водночас є інструментом економічного аналізу, на базі якого формуються висновки про фінансовий стан, ліквідність та платоспроможність суб'єкта господарювання. Поєднання двох аспектів – відображення складу майна та джерел його формування – розкриває економічну сутність балансу як зв'язного методу обліку й системи показників, що відображають матеріальні та фінансові ресурси підприємства. Він є безпосереднім джерелом інформації для прийняття управлінських рішень і оцінки інвестиційної привабливості організації.

Економічна сутність бухгалтерського балансу полягає в тому, що він є не просто формальним документом обліку, а комплексною інформаційною моделлю, яка відображає подвійний економічний зміст усіх господарських засобів підприємства. Дослідники О. Лега, М. Єрмолаєва та С. Тютюнник [18] підкреслюють, що з одного боку баланс фіксує склад засобів, конкретизуючи, які саме активи перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання, наприклад, основні засоби, грошові кошти, запаси, дебіторська заборгованість, тобто детально показує, у якій формі наявні ресурси. З іншого боку, баланс виявляє, за рахунок яких джерел сформовані ці засоби – будь то власний капітал, довгострокові або короткострокові зобов'язання, кредити тощо. Цей двобічний підхід дозволяє чітко встановити зв'язок між власністю підприємства і його зобов'язаннями перед зовнішніми контрагентами. Баланс побудований за чітко визначеною структурно-логічною схемою [10], що забезпечує зіставлення

кожної гривні активу з її відповідним джерелом походження в пасиві, відображаючи при цьому фундаментальне рівняння бухгалтерського обліку: $\text{активи} = \text{зобов'язання} + \text{власний капітал}$. Така побудова сприяє точному аналізу фінансового стану підприємства, дозволяє виявити зміни в ліквідності, платоспроможності, фінансовій стійкості, а також відслідковувати розвиток підприємства в динаміці. Баланс також виступає як синтетичний інструмент обліку, оскільки він об'єднує узагальнену інформацію з усіх рахунків бухгалтерського обліку, перетворюючи численні операційні записи в стислий, але вичерпний звіт, що є зручним для аналізу. Він має універсальний характер, адже дає змогу оцінити не лише поточний стан майна й зобов'язань підприємства, а й перспективи його фінансового розвитку, рівень фінансових ризиків та ефективність управлінських рішень, що приймаються на його основі.

Важливим аспектом функціонування балансу є його спрямованість на задоволення запитів широкого кола осіб. Як стверджують Н. М. Гудзенко, Н. І. Коваль та Т. Ф. Плахтій [13], інформаційні потреби користувачів мають визначальний вплив на структуру та наповнення звітності. Внутрішні користувачі, до яких належать менеджери різних рівнів та власники, використовують дані для оперативного управління та стратегічного планування. Зовнішні користувачі, такі як інвестори, кредитори, органи державної влади та аудитори, на основі балансу оцінюють стабільність бізнесу та безпеку співпраці з ним. І. М. Вигівська [12] додає, що для компаній з управління активами баланс стає ключовим елементом підтвердження надійності, що є критичним для забезпечення довіри з боку клієнтів та регуляторів. П. Й. Атамас [1] акцентує увагу на тому, що в сучасних умовах баланс є частиною інтегрованої звітності, яка допомагає користувачам зрозуміти не лише поточні цифри, а й потенціал створення вартості компанії в майбутньому.

Значення бухгалтерського балансу в системі фінансової звітності є надзвичайно вагомим, оскільки він виступає базовим, інтегративним документом, який надає комплексну інформацію про фінансово-майновий стан підприємства на певну звітну дату. На думку Н. В. Лагодієнко,

Л. В. Іванченкової, Л. Б. Складар та В. С. Іванченкова [17, с. 22], саме баланс дозволяє в повному обсязі, достовірно та об'єктивно відобразити, якими активами володіє підприємство, як ці активи розміщені та за рахунок яких джерел вони сформовані. Він є першоджерелом інформації для прийняття стратегічних, тактичних і оперативних рішень. Зокрема, інвестори використовують дані балансу для аналізу структури капіталу, рівня фінансового левериджу, оцінки достатності власного капіталу порівняно з позиковим, а також для визначення потенційної прибутковості та ризиків інвестування в компанію. Кредитори, зокрема банки та інші фінансові установи, звертають увагу на співвідношення зобов'язань до активів, ліквідність оборотних засобів, наявність забезпечень за кредитами та рівень поточних і довгострокових боргів. Менеджмент підприємства базує свої управлінські рішення на аналізі показників, отриманих із балансу, зокрема коефіцієнтів ліквідності, фінансової стійкості, оборотності активів, рентабельності капіталу тощо, оскільки саме ці дані є індикаторами ефективності використання ресурсів [2].

Баланс також є інструментом фінансового контролю, оскільки дозволяє порівняти фактичний стан активів і зобов'язань з плановими або нормативними показниками, виявити відхилення та вчасно реагувати на ризики. У процесі аудиту баланс відіграє роль основного об'єкта перевірки, оскільки на його підставі аудитор здійснює оцінку суттєвості відображених господарських операцій, перевіряє дотримання принципів облікової політики та формує висновок про достовірність фінансової звітності в цілому. Значення балансу підкреслюється нормативно-правовими актами та міжнародними і національними стандартами бухгалтерського обліку, які регламентують його структуру, вимоги до повноти, послідовності та зіставності поданої інформації, що забезпечує можливість порівняння фінансових результатів між підприємствами, галузями та різними періодами. В. В. Томчук та А. Г. Кашуба [25] зауважують, що навіть у складних умовах воєнного стану баланс залишається надійним засобом фіксації реального стану справ суб'єкта господарювання. Завдяки своїй універсальній, стандартизованій формі, баланс

гармонійно поєднується з іншими компонентами фінансової звітності – звітом про фінансові результати, звітом про рух грошових коштів, звітом про власний капітал, утворюючи єдину інформаційну систему, яка дозволяє всебічно оцінити фінансовий стан, результати діяльності та перспективи розвитку підприємства (Додаток Д). Таким чином, баланс не лише виконує функцію облікового підсумку, а й є важливим аналітичним і комунікаційним інструментом, що забезпечує прозорість бізнесу, підзвітність управління та прийняття обґрунтованих економічних рішень [5].

Отже, економічна сутність бухгалтерського балансу полягає в цілісному відображенні активів і пасивів підприємства та їх взаємозв'язків у рамках фундаментального бухгалтерського рівняння. Баланс виконує ключову роль у системі фінансової звітності, оскільки забезпечує достовірність, порівнянність і своєчасність інформації про фінансовий стан організації. На підставі даних балансу здійснюється аналіз ліквідності, платоспроможності й ефективності використання ресурсів, що обґрунтовує стратегічні та оперативні рішення управлінського й інвестиційного характеру [11].

1.2. Класифікація активів, зобов'язань та власного капіталу в балансі підприємства

Класифікація активів, зобов'язань і власного капіталу в балансі підприємства здійснюється з урахуванням ключових економічних характеристик відповідних статей, таких як строк реалізації або погашення, рівень ліквідності, ступінь ризику, а також їх функціональне призначення в процесі господарської діяльності. Це дозволяє забезпечити не лише прозорість і достовірність фінансової інформації, але й її придатність для аналізу, планування та прийняття обґрунтованих управлінських рішень [6].

Активи підприємства в балансі традиційно поділяються на необоротні та оборотні залежно від їх здатності до конверсії у грошові кошти в межах одного

операційного циклу або 12 місяців після звітної дати (див. табл. 1.1.) (Додаток А).

До необоротних активів належать об'єкти, що мають довгостроковий характер використання і не призначені для перепродажу, зокрема основні засоби, нематеріальні активи, інвестиційна нерухомість, довгострокові фінансові інвестиції та інші активи, які забезпечують операційну сталість підприємства. Оборотні активи включають запаси, поточну дебіторську заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти, короткострокові фінансові інструменти, а також витрати майбутніх періодів, які визнаються активами до моменту їхнього фактичного використання. Розмежування між необоротними та оборотними активами дає змогу визначити рівень ліквідності підприємства, його здатність своєчасно виконувати зобов'язання [26].

У структурі власного капіталу, що згідно з НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» відображається у першому розділі пасиву форми №1, першочергово виділяють зареєстрований капітал, який у бухгалтерській звітності відображає суму, офіційно задекларовану власниками як внесок у формування активів підприємства. Зареєстрований капітал є юридично підтвердженим обсягом зобов'язань засновників перед підприємством щодо внесення вкладів і становить основу для подальшої деталізації його компонентів. Однією з ключових складових зареєстрованого капіталу є статутний капітал, сформований відповідно до установчих документів та зафіксований у державному реєстрі. Він визначає мінімальний обсяг ресурсів, необхідних для започаткування діяльності підприємства, виконує гарантійну функцію для кредиторів і відображає частки участі власників. Інші елементи власного капіталу включають додатковий капітал, що формується за рахунок дооцінки активів або безоплатно отриманого майна; резервний капітал, який створюється згідно з вимогами законодавства та внутрішніх положень підприємства; а також нерозподілений прибуток, що відображає накопичений фінансовий результат, залишений у розпорядженні підприємства. Додаткові внески власників, зміни у резервному капіталі, операції з викупу або анулювання часток, нарахування та

виплата дивідендів, а також коригування, пов'язані з переоцінкою активів чи виправленням помилок минулих періодів, відображаються у відповідних статтях і розкриваються у примітках до фінансової звітності (див. рис. 1.1) [23; 24]. Сукупність цих компонентів забезпечує можливість оцінити структуру джерел фінансування, рівень фінансової самостійності, інвестиційну активність та загальну ефективність використання ресурсів підприємства.

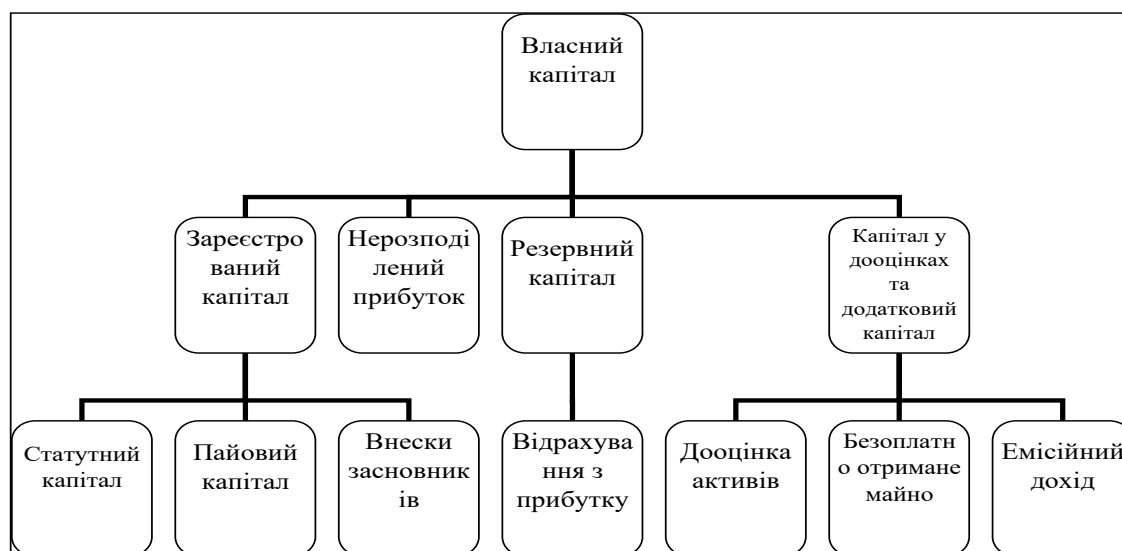

Рис. 1.1. Ієрархічна структура власного капіталу (Розділ I Пасиву)

Джерело: сформовано автором на основі [23; 24]

Наступним логічним етапом аналізу пасиву є класифікація зобов'язань, яка в українській практиці обліку базується на принципах НПСБО 1 та критеріях терміновості погашення і юридичної обґрунтованості. Поточними визнаються зобов'язання, які підприємство зобов'язане погасити протягом 12 місяців від дати балансу або протягом одного операційного циклу, якщо він довший за рік. До таких зобов'язань належать кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги, короткострокові кредити банків, зобов'язання перед бюджетом і фондами, нарахована заробітна плата, аванси від покупців, а також нараховані витрати, відсотки та дивіденди. Важливим аспектом є врахування вимог національних стандартів у синергії з останніми змінами до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» (МСБО 1), що уточнили критерії розмежування поточних і довгострокових зобов'язань на

підставі наявності або відсутності безумовного права підприємства відстрочити погашення на період, що перевищує 12 місяців [19; 23]. Оскільки ці зобов'язання суттєво впливають на поточну ліквідність, їх обсяг є одним із ключових орієнтирів для оцінки фінансової стабільності підприємства [9, с. 76].

Довгострокові зобов'язання формуються в разі, якщо підприємство має право юридично відстрочити їх погашення на строк понад 12 місяців. Вони включають довгострокові банківські кредити й позики, випущені облігації, зобов'язання за фінансовою орендою (лізингом), відстрочені податкові зобов'язання, цільові довгострокові інвестиції та забезпечення майбутніх витрат і платежів, зокрема на оплату відпусток, вихідну допомогу або гарантійні зобов'язання. Довгострокові кредити є одним із основних джерел фінансування капітальних інвестицій та розвитку підприємств, особливо у виробничій сфері. Вони можуть мати фіксовану або змінну процентну ставку, що впливає на фінансовий результат підприємства [2, с. 34]. Особливу увагу приділяють умовам кредитних договорів, оскільки порушення визначених параметрів може призвести до перекласифікації окремих довгострокових зобов'язань у поточні та, відповідно, вплинути на коефіцієнти ліквідності та фінансової стійкості підприємства [10]. Узагальнена класифікація зобов'язань за строками погашення наведена в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Поточні та довгострокові зобов'язання підприємства

Тип зобов'язань	Приклади	Строк погашення
Поточні зобов'язання	Кредиторська заборгованість, короткострокові кредити, податкові зобов'язання, нарахована зарплата, аванси від покупців	Погашаються протягом 12 місяців або одного операційного циклу
Довгострокові зобов'язання	Довгострокові кредити, облігації, фінансовий лізинг, забезпечення майбутніх витрат	Погашаються понад 12 місяців; мають юридично відстрочений строк виконання

Джерело: сформовано автором на основі [10; 21]

Відповідно до логіки форми №1, класифікація активів забезпечує впорядкування ресурсів підприємства за економічним змістом та строками їх використання. У першому розділі активу розміщено необоротні активи, які забезпечують тривале функціонування підприємства та використовуються понад один операційний цикл. До них належать матеріальні активи – будівлі, споруди, обладнання, транспортні засоби та інші об’єкти основних засобів, що підлягають амортизації та потребують регулярного обслуговування. Значне місце займають нематеріальні активи, які включають програмне забезпечення, ліцензії, торговельні марки, права інтелектуальної власності та гудвіл, що не мають матеріальної форми, але забезпечують економічні вигоди. Довгострокові фінансові інвестиції також є важливою складовою необоротних активів; вони включають вкладення у статутний капітал інших підприємств або придбання цінних паперів з метою отримання доходу в майбутньому чи встановлення контролю [4; 5; 21].

Далі у другому розділі структури активу подаються оборотні активи, основною ознакою яких є короткостроковість використання або обігу, що триває менше 12 місяців або протягом одного операційного циклу. До цієї категорії належать виробничі запаси, готова продукція, товари, а також незавершене виробництво, що безпосередньо забезпечують операційну діяльність підприємства. Дебіторська заборгованість охоплює вимоги до покупців, замовників чи інших контрагентів за відвантаженою продукцією або надані послуги. Короткострокові фінансові інвестиції, які підприємство утримує для тимчасового розміщення вільних коштів або для отримання швидкого прибутку, також становлять частину оборотних активів. Грошові кошти та їх еквіваленти забезпечують фінансову гнучкість і поточну платоспроможність, а витрати майбутніх періодів відображають вже здійснені платежі, що стосуються наступних звітних періодів та підлягають поступовому списанню відповідно до принципу нарахування.

Отже, систематизація власного капіталу, зобов’язань і активів відповідно до послідовності структури форми №1 забезпечує формування повної та

достовірної інформації про фінансовий стан підприємства. Чітке дотримання критеріїв класифікації згідно з НПСБО та узгодженість підходів до оцінки статей балансу з міжнародними вимогами підвищують аналітичну цінність звітності та сприяють прийняттю обґрунтованих управлінських і фінансових рішень.

1.3 Нормативно-правове регулювання процесу формування звітної інформації у балансі як формі фінансової звітності

Національне регулювання формування звітної інформації у балансі ґрунтується на чітко визначеній ієрархії нормативно-правових актів, що забезпечують уніфікований підхід до організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності на всій території України. Центральним документом у цій системі виступає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [22], який визначає основні принципи та вимоги до ведення обліку, а також встановлює нормативну базу для підготовки фінансової звітності, включаючи баланс як ключовий елемент, що характеризує фінансовий стан підприємства. Закон чітко формулює вимоги до достовірності, повноти та своєчасності фінансової інформації, вимагаючи від усіх суб'єктів господарювання незалежно від форми власності дотримання єдиних стандартів та методологічних підходів [14].

Баланс має складатися станом на останній день звітного періоду, а його інформаційна база формується на основі даних бухгалтерського обліку, які, у свою чергу, базуються на первинних документах, облікових регістрах і розрахунках, що відображають усі господарські операції підприємства. До процесу формування звітних показників також активно залучаються методичні рекомендації Міністерства фінансів України, які деталізують порядок класифікації, оцінки та групування активів, зобов'язань і власного капіталу.

Окрему роль у регулюванні процедур подання фінансової звітності відіграє постанова Постанови Кабінету Міністрів України № 419 від 28.02.2000, яка встановлює строки подання звітності за квартал, півріччя, дев'ять місяців та рік,

залежно від категорії підприємства, його організаційно-правової форми та сфери діяльності [24]. Ця постанова також визначає перелік користувачів, яким обов'язково подається звітність, серед яких – органи державної статистики, учасники, власники або засновники підприємства, банки та інші контрагенти. Важливо, що законодавство передбачає відповідальність за порушення порядку ведення обліку або несвоєчасне подання фінансової звітності, що стимулює підприємства до дотримання встановлених норм.

Крім основного законодавства, формування балансу регламентується рядом підзаконних актів, таких як накази Міністерства фінансів України, а також інструкції, які уточнюють галузеві особливості відображення окремих господарських операцій у балансі. Такий багаторівневий підхід забезпечує системність, прозорість та адаптованість бухгалтерського обліку до вимог економічного середовища, сприяє підвищенню якості звітної інформації та довірі з боку користувачів, зокрема інвесторів, кредиторів, державних органів і потенційних партнерів. Скоординоване функціонування всіх цих нормативних елементів є запорукою стабільності національної облікової системи та її інтеграції у глобальне фінансове середовище.

Важливою складовою цієї інтеграції є законодавчо закріплена вимога щодо застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Відповідно до національного законодавства, великі підприємства, підприємства видобувних галузей, фінансові установи та інші суспільно значущі суб'єкти господарювання зобов'язані скласти свою звітність, зокрема й Баланс (Звіт про фінансовий стан), виключно за міжнародними стандартами. Для таких підприємств МСФЗ (IFRS) 1 та МСБО (IAS) 1 визначають архітектуру та логіку побудови балансу, де пріоритет надається економічній суті операцій над їхньою юридичною формою, а також широкому використанню оцінки за справедливою вартістю. Це забезпечує високу порівнюваність української звітності на міжнародному рівні та відкриває вітчизняному бізнесу доступ до іноземних інвестицій.

На виконання положень Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» Міністерством фінансів України розроблено та

затверджено низку національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, які слугують інструментом деталізації та практичної реалізації загальних норм і вимог до ведення обліку та складання фінансової звітності. Ці нормативні документи є обов'язковими для застосування суб'єктами господарювання, що ведуть облік відповідно до національних стандартів, і містять чітко визначені методологічні підходи до визнання, первісної та подальшої оцінки, класифікації та розкриття інформації про елементи фінансової звітності, включаючи активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати та фінансові результати [22].

Національні стандарти уточнюють державні вимоги через глибоку деталізацію процедур формування показників окремих статей балансу. Наприклад, вказується, за яких умов актив вважається контрольованим ресурсом, коли він визнається у звітності, як визначити його справедливую або амортизовану вартість, у який спосіб нараховуються знецінення чи амортизація. Те саме стосується зобов'язань, де обов'язковою є наявність минулої події, яка зумовила поточне зобов'язання, та вірогідність відтоку економічних вигод для його погашення. Для власного капіталу стандарти регламентують порядок обліку змін, пов'язаних із емісією акцій, розподілом прибутку, створенням резервного капіталу та іншими операціями, що впливають на фінансову структуру підприємства.

Крім того, у примітках до фінансової звітності, склад яких також регламентується стандартами, передбачено обов'язкове розкриття інформації про облікову політику підприємства, зміни в структурі активів і зобов'язань, а також пояснення щодо суттєвих статей звітності. Завдяки такій системній деталізації та єдиному підходу до формування показників національні положення бухгалтерського обліку забезпечують прозорість і достовірність звітності, сприяють формуванню довіри з боку користувачів фінансової інформації та є основою для проведення аудиторських перевірок, економічного аналізу та прийняття управлінських рішень.

Порядок формування, документального оформлення та реалізації облікової політики підприємства як ключового елементу побудови системи

бухгалтерського обліку та основи складання достовірної звітної інформації регламентується низкою нормативно-правових актів, головними серед яких є Методичні рекомендації щодо формування облікової політики підприємства, затверджені наказом Міністерства фінансів України № 635 від 27 червня 2013 року. У цьому документі зазначено, що кожне підприємство, незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, зобов'язане розробити, затвердити та документально оформити свою облікову політику, тобто сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються для ведення бухгалтерського обліку, оцінки активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат. Облікова політика повинна ґрунтуватися на положеннях національних стандартів бухгалтерського обліку, бути погодженою з чинним законодавством та внутрішніми особливостями діяльності підприємства [3; 7].

Згідно з цими методичними рекомендаціями, підприємство повинно здійснити вибір конкретних методів ведення обліку, таких як метод амортизації основних засобів, метод списання запасів (наприклад, ФІФО чи середньозважена собівартість), порядок нарахування резервів, облік курсових різниць тощо. Обрані методи повинні бути відображені в розпорядчому документі, як правило, наказі керівника підприємства про облікову політику, і застосовуватися послідовно протягом усього звітного року. Будь-які зміни до облікової політики мають бути обґрунтованими, узгодженими з нормами бухгалтерського обліку, відображеними в примітках до фінансової звітності з поясненням причин таких змін та впливу на показники звітності.

Окремим нормативним актом – наказом Міністерства фінансів України № 433 від 28 березня 2013 року – регламентовано вимоги до складання та подання форм фінансової звітності, зокрема балансу (Звіту про фінансовий стан). Цим документом встановлено формат побудови звітної форми, порядок групування статей за класами активів і зобов'язань, структуру рядків та колонок, а також вимоги щодо коректного відображення порівняльної інформації за попередні звітні періоди. У разі зміни облікової політики або виявлення суттєвих помилок, що впливають на достовірність фінансової звітності, підприємство

зобов'язане провести ретроспективне коригування та відповідно відобразити зміни у формах звітності, щоб забезпечити їхню порівнюваність і відповідність принципу послідовності [24].

Таким чином, облікова політика підприємства є фундаментом для систематичного ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності, що забезпечує її прозорість, цілісність і порівнюваність. Вона є інструментом, за допомогою якого підприємство реалізує право вибору серед дозволених стандартами методів обліку, і водночас несе відповідальність за обґрунтованість, стабільність та об'єктивність такого вибору, який має бути відображений у звітності у спосіб, що дає змогу зацікавленим користувачам отримати повну й достовірну інформацію про фінансовий стан підприємства.

Контроль за дотриманням підприємствами встановлених норм щодо складання та подання фінансової звітності, зокрема балансу, здійснюється передусім уповноваженими державними органами у межах наданих їм повноважень. Основним із них виступає Міністерство фінансів України, яке на державному рівні здійснює регулювання бухгалтерського обліку, фінансової і бюджетної звітності та аудиту, визначає єдині методологічні засади бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Крім того, ключову роль відіграє Державна служба статистики України, яка контролює подання статистичної та фінансової звітності відповідно до встановлених форм, обсягів і строків, забезпечуючи державне статистичне спостереження за фінансовим станом суб'єктів господарювання. За виявленими порушеннями передбачено застосування адміністративної відповідальності відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення – зокрема, за несвоєчасне подання або неподання звітних форм, за подання звітності з недостовірними показниками, що може бути розцінено як приховування об'єктів оподаткування чи спотворення фінансового стану підприємства.

У випадках, коли в уже поданій фінансовій звітності було виявлено суттєві помилки, які впливають на прийняття економічних рішень користувачами, чинними нормативами передбачено обов'язкове складання уточнюючих звітів.

Зокрема, відповідно до положень (стандарту) бухгалтерського обліку П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», підприємство повинно виявити, класифікувати та відповідно виправити помилки минулих періодів шляхом внесення змін до первинної звітної документації. Залежно від характеру помилки та часу її виявлення, виправлення може здійснюватися як ретроспективно, тобто шляхом перерахунку показників минулих звітних періодів і подання виправленої звітності, так і перспективно – у разі зміни облікової політики або помилок, що не мають суттєвого впливу на показники [21; 26].

Отже, сукупність цих нормативно-правових актів забезпечує єдину правову базу для формування, оцінки та представлення у балансі достовірної, порівняної та зрозумілої інформації про фінансовий стан підприємства, створюючи передумови для прийняття зважених управлінських, інвестиційних та кредитних рішень.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В БАЛАНСІ ПрАТ «КОЛОМИЙСЬКЕ ЗАВОДОУПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ»

2.1. Організація процесу складання балансу як форми фінансової звітності

Процес складання балансу на ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» («КЗУБМ») починається з визначення правової та нормативної основи, на підставі якої ведеться бухгалтерський облік і готується фінансова звітність [27]. У публічних матеріалах підприємства зазначено юридичні реквізити, зокрема код за ЄДРПОУ 05467228, юридичну адресу: 78200, Івано-Франківська обл., м. Коломия, вул. Г. Тютюнника, 14, контактні телефони та електронну пошту, що фіксується як у титульних частинах річних звітів, так і на офіційному сайті емітента; ці реквізити також підтверджені державними довідниками. Наявність чітких статутних і реєстраційних даних (організаційно-правова форма – приватне акціонерне товариство, КВЕД – виробництво цегли та керамічних виробів) і розмір статутного капіталу формують нормативну основу класифікації капіталу в балансі [28]. Методика формування балансу наведена в додатку Е.

Далі відбувається формалізація облікової політики та методик оцінки, які застосовуються для визначення статей балансу. У річних звітах ПрАТ «КЗУБМ» за 2019–2022 роки видно, що підприємство змальовує інформацію як за національними положеннями бухгалтерського обліку, так і в окремих звітах – за міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), що вимагає від підприємства додаткових внутрішніх процедур при адаптації обліку: перегляд норм амортизації, переоцінка основних засобів, коригування запасів, аналіз податкових різниць та оформлення перехідних сальдо при впровадженні МСФЗ. У самих формах балансу 2021 року видно відмітку про складання звітності за

МСФЗ та деталізацію окремих статей, що підтверджує фактичне застосування або підготовку до застосування міжнародних стандартів [35].

Організаційно процес складання балансу на підприємстві реалізовано через послідовну взаємодію виробничих та облікових підрозділів: виробничий цех і склад надають первинні документи щодо руху сировини та готової продукції, відділ обліку основних засобів – акти приймання/списання і інвентарні відомості, бухгалтерія опрацьовує банківські виписки, нарахування зарплат і податкові розрахунки, відділ збуту – дані про дебіторську заборгованість, юридичний відділ – інформацію про судові спори чи інші ризикові події. На основі цих реєстрів проводиться централізована звірка сальдо по головній книзі, а фінальні агреговані показники відображаються у стандартизованих річних формах (форма №1 – Баланс; форма №2 – Звіт про фінансові результати та ін.), які підприємство регулярно публікує у розділі «Річні звіти» свого сайту. Наявність архіву річних звітів за 2015–2024 роки дає можливість простежити динаміку статей балансу та підґрунтя для порівняльного аналізу [8].

Початковим етапом при формуванні конкретних балансних статей є інвентаризація і документальна фіксація фактичних залишків. Для керамічного виробництва, яким займається КЗУБМ, запаси сировини, напівфабрикатів і готової продукції становлять вагомую частку оборотних активів, тому результат інвентаризації суттєво впливає на величину оборотних активів у балансі. У річних формах підприємства явні колонки та статті «Запаси», «Готова продукція» демонструють таку структуру, а розбіжності між фактичними залишками та бухобліком оформлюються актами інвентаризації з поясненнями та відповідними проводками (псування, нестачі, переоцінка залишків тощо) [36].

Облік основних засобів у балансі потребує методологічного підходу і документального підґрунтя: приймально-передавальні акти, накази про введення в експлуатацію, розрахунки амортизації та документи про переоцінку або списання. Історичні звіти компанії показують, що основні засоби справді становили значну частку необоротних активів (що характерно для

капіталоємного цегляного виробництва), а операції переоцінки чи списання супроводжувалися протоколами комісій і розкриттям у примітках звіту. Для тієї частини звітності, що подається у форматі, сумісному з вимогами НКЦПФР, такі операції додатково супроводжуються розкриттям у примітках до фінансової звітності [36].

Паралельно з опрацюванням активів підприємство проводить аналіз дебіторської заборгованості (старіння), оцінює необхідність створення резервів під сумнівні борги та визначає податкові різниці (відстрочені податкові активи/зобов'язання). У річних звітах ПрАТ «КЗУБМ» подається структура дебіторської заборгованості і відповідні примітки, що дає змогу оцінити консервативність політики резервування, а наявність відстрочених податкових активів у розділі необоротних активів свідчить про наявність податкових різниць, які вимагають аналізу і документального підтвердження [35].

Технічно складання балансу на підприємстві відбувається в інформаційній системі бухгалтерського обліку з етапами закриття місяця/року, підготовки проводок закриття, формування аналітичних і синтетичних звітів та перевірки зв'язності між формами звітності (баланс – звіт про фінансові результати – звіт про рух грошових коштів – звіт про власний капітал). Після підготовки попереднього проєкту балансу відбувається внутрішній контроль і погодження з керівництвом, службою внутрішнього контролю та юридичним відділом; для підприємства, що добровільно надає річну інформацію, передбачене також погодження наглядовою радою або загальними зборами акціонерів, про що містяться відмітки та підписи у звітах КЗУБМ. У разі залучення зовнішнього аудиту його висновки додається до річного звіту, а остаточна версія фінансової звітності публікується та архівується в електронному вигляді на сайті підприємства, що підвищує відповідальність за повноту і достовірність відображення фінансового стану [36].

У таблиці 2.1 наведемо ключові статті балансу та фінансових результатів ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» (станом на кінець 2022–2024 рр., тис. грн.).

Таблиця 2.1

Ключові статті балансу та фінансових результатів ПрАТ «Коломийське
заводоуправління будівельних матеріалів»

Показник / Рік (на 31.12)	2022	2023	2024
Усього активів (Баланс, рядок 1300)	178 705	186 736	187 327
Усього власного капіталу (рядок 1495)	165 727	172 458	174 925
Статутний капітал (рядок 1400)	4 369	4 369	4 369
Запаси (рядок 1100, загалом)	68 703	—	—
Грошові кошти та їх еквіваленти (рядок 1165)	62 056	—	—
Поточні фінансові інвестиції (рядок 1160)	5 000	—	—
Чистий дохід від реалізації (рядок 2000)	97 843	134 757	142 699
Собівартість реалізації (рядок 2050 / усього)	108 579	—	—
Чистий (консолідований) фінансовий результат – прибуток (рядок 2350)	7 791	8 042	3 778

Джерело: Фінансова звітність ПрАТ «Коломийське заводууправління
будівельних матеріалів» (Додаток Г).

Упродовж 2022–2024 років спостерігається поступове зростання загальної вартості активів підприємства, що свідчить про розширення ресурсної бази та підтримання інвестиційної спроможності. Власний капітал також демонструє помірне підвищення, що відображає збереження фінансової стійкості та здатність підприємства покривати активи власними джерелами. [3] Статутний капітал залишається незмінним, що характерно для стабільних акціонерних товариств і може свідчити про відсутність змін у структурі власності чи потреби в додатковій емісії.

Чистий дохід від реалізації істотно зростає, особливо у 2023 році, що вказує на покращення ділової активності та можливе розширення ринку збуту. Проте динаміка чистого прибутку має неоднозначний характер: після зростання у 2023 році відбувається суттєве скорочення у 2024 році. Це може свідчити про підвищення витрат, зниження операційної ефективності або вплив зовнішніх факторів на собівартість продукції. У 2022 році витрати на виробництво перевищували дохід, проте підприємство все ж отримало прибуток, що може

свідчити про ефективну роботу позаопераційних доходів або оптимізацію окремих статей витрат.

Після оприлюднення балансу починається період аналітичної роботи: менеджмент і власники аналізують структуру активів і зобов'язань, ліквідність, фінансові коефіцієнти, рентабельність і динаміку капіталу. Для підприємства з виробничою специфікою, як ПрАТ «КЗУБМ», таке аналізування допомагає сформувати управлінські рішення щодо інвестицій у модернізацію обладнання, оптимізації складських запасів, перерозподілу фінансових ресурсів і корекції цінової політики. Публікація річної звітності також впливає на рівень довіри контрагентів і кредиторів, отже якість процесу складання балансу прямо корелює з можливостями підприємства залучати позикові або інвестиційні кошти [36].

Таким чином, організація процесу складання балансу на ПрАТ «КЗУБМ» є багаторівневим і документально формалізованим циклом, який поєднує первинну виробничу і фінансову інформацію, інвентаризаційні акти, методичні настанови з облікової політики та зовнішні вимоги публічного розкриття. Підприємство демонструє системність у підготовці річної інформації, дотримуючись встановлених форм та процедур, в тому числі з урахуванням вимог до оприлюднення для емітентів цінних паперів.

2.2. Методика формування інформації про активи підприємства в балансі підприємства

Методику формування інформації про активи в балансі ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» доцільно розглядати не лише як набір правил, а як практично реалізований механізм, що поєднує вимоги нормативно-правової бази та конкретні внутрішні обліково-аналітичні процедури підприємства. З нормативного боку методика спирається на національні положення та методичні рекомендації Міністерства фінансів України, які регламентують порядок визнання, оцінки й розкриття інформації про основні засоби, запаси, нематеріальні активи та фінансові інструменти; ці

документи визначають також формат і періодичність переоцінок, інвентаризацій та документального підтвердження операцій, що прямо впливає на алгоритми формування балансових статей [30].

У практичній імплементації, на прикладі ПрАТ «Коломийське ЗУБМ», методика починається з чіткої ідентифікації та класифікації активів – кожний об’єкт реєструється в інвентарних картках або електронному реєстрі з унікальним ідентифікаційним номером, зазначенням класу (необоротні матеріальні активи, запаси, фінансові активи, грошові кошти тощо), джерела формування та правового статусу (власність, оренда, застава). У річному звіті підприємства за 2022 рік зазначено, що середня кількість працівників становила 257 осіб, а облікова інформація подається в тисячах гривень (тис. грн), що впливає на інтерпретацію величин у таблицях балансу [36].

Первісна оцінка активів у більшості випадків здійснюється за принципом історичної собівартості: до первісної вартості включаються витрати на придбання або виготовлення та витрати, необхідні для приведення активу в робочий стан. У записах ПрАТ це відображається в політиці обліку основних засобів, де прописано включення витрат на монтаж, підготовчі роботи та капіталізацію модернізацій. Одночасно підприємство декларує застосування положень МСФЗ/МСБО для тих позицій, де національне законодавство дозволяє або вимагає таке відображення, зокрема у випадках вимірювання за справедливою вартістю чи при здійсненні переоцінки [36].

Питання подальшого вимірювання необоротних матеріальних активів (вибір між моделлю собівартості та моделлю переоцінки) має чітку процедуру: якщо застосовується модель переоцінки, то підприємство має документально закріпити періодичність переоцінок, залучення незалежних оцінювачів та методику визначення ринкових порівнянь; відповідні підходи й вимоги узагальнені в міжнародних стандартах (зокрема IAS 16) і використовуються як орієнтир при формулюванні внутрішньої облікової політики. У звітності ПрАТ підкреслюється необхідність періодичного порівняння балансової та справедливої вартості активів і розкриття методики оцінювання у примітках [37].

Методика амортизації передбачає визначення корисного строку служби, залишкової вартості та обрання методу нарахування; на практиці для виробничого обладнання в галузі будівельних матеріалів ПрАТ застосовує стандартизовані строки служби та прямолінійну або зменшувану балансову амортизацію з документованими підставами для перегляду строків у разі технічного переоснащення. Розбіжності між бухгалтерським і податковим обліком амортизації вирішуються через механізми внутрішніх коригувань і розкриття впливу таких відмінностей у примітках до річної звітності [36].

Запаси є однією із ключових статей балансу підприємства, тому методика описує повний життєвий цикл запасів – від надходження й складування до вибуття у виробництво та реалізації, включаючи правила формування резерву під знецінення. У звітності ПрАТ «Коломийське ЗУБМ» на кінець звітного періоду 2022 року величина запасів становила 68 703 тис. грн, з яких 50 567 тис. грн – виробничі запаси, що підкреслює матеріально-виробничу основу діяльності підприємства і значний вплив цих статей на оборотний капітал [36].

Окрему увагу методика приділяє фінансовим активам, дебіторській заборгованості та грошовим коштам – правила визнання, класифікації (амортизована собівартість чи справедлива вартість) та формування резервів під сумнівні борги повинні бути чітко закріплені в обліковій політиці. У звіті ПрАТ грошові кошти та їх еквіваленти на кінець 2022 року становили 62 056 тис. грн, що поряд із запасами і дебіторською заборгованістю формує ліквідні ресурси для операційної діяльності [36].

Технологічний алгоритм цієї методики базується на безпосередньому взаємозв'язку між рахунками бухгалтерського обліку та конкретними статтями балансу, де узагальнюються результати господарської діяльності. Інформаційне наповнення кожної статті активу забезпечується шляхом перенесення або математичного зіставлення залишків за відповідними дебетовими синтетичними рахунками на дату складання звітності. Наприклад, показник рядка нематеріальних активів або основних засобів є результатом розрахунку чистої вартості, яка обчислюється як різниця між дебетовим сальдо рахунків обліку

відповідних активів та кредитовим сальдо рахунків накопиченого зносу. Показники розділу оборотних активів формуються аналогічним чином, де дані про виробничі запаси чи готову продукцію прямо відповідають залишками на рахунках обліку матеріальних цінностей, а інформація про грошові кошти, яка знаходить у Звіті про рух грошових коштів (за прямим методом) акумулює дебетові сальдо за рахунками обліку готівки та поточних рахунків у банках, що трансформує щоденні облікові записи у структуровану звітну форму (Додаток Г).

Важливим елементом методики формування показників Балансу є встановлення прямого взаємозв'язку між синтетичними рахунками бухгалтерського обліку та відповідними статтями фінансової звітності [15]. Так, стаття «Нематеріальні активи» формується на підставі даних рахунку 12 «Нематеріальні активи» за вирахуванням накопиченої амортизації, облік якої ведеться на рахунку 13. Стаття «Основні засоби» відображає залишкову вартість об'єктів, яка визначається як різниця між первісною вартістю, облікованою на рахунку 10 «Основні засоби», та сумою нарахованого зносу.

Показник «Незавершені капітальні інвестиції» відповідає залишкам рахунку 15 «Капітальні інвестиції». Стаття «Виробничі запаси» формується за даними рахунку 20 «Виробничі запаси», а стаття «Готова продукція» – за даними рахунку 26 «Готова продукція». Вартість товарів у балансі визначається за залишками рахунку 28 «Товари».

Стаття «Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги» формується на основі дебетового сальдо рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» за вирахуванням резерву сумнівних боргів, створеного на рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів». Показники за виданими авансами відображаються на підставі залишків рахунку 371, а інша поточна дебіторська заборгованість – за рахунками 372, 374, 377 та іншими рахунками розрахунків.

Стаття «Поточні фінансові інвестиції» формується за даними рахунку 35 «Поточні фінансові інвестиції», а показники грошових коштів та їх еквівалентів визначаються за дебетовими залишками рахунків 30 «Готівка», 31 «Рахунки в

банках» та 33 «Інші кошти». Саме ці рахунки забезпечують інформаційну основу для формування найбільш ліквідної частини активів підприємства.

Особливе значення має взаємозв'язок між Балансом (форма №1) та Звітом про рух грошових коштів (форма №3). Якщо Баланс відображає залишок грошових коштів на початок і кінець звітного періоду, то Звіт про рух грошових коштів розкриває причини зміни цих залишків у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Зокрема, показник рядка «Грошові кошти та їх еквіваленти» Балансу на початок року відповідає залишку коштів на початок періоду у формі №3, а показник на кінець року – залишку коштів на кінець звітного періоду у Звіті про рух грошових коштів.

Таким чином, форма №3 деталізує процес формування показника грошових коштів, який відображається у формі №1. Узгодженість цих двох форм фінансової звітності забезпечує достовірність інформації про ліквідність підприємства, джерела надходження коштів та напрями їх використання, що дозволяє користувачам фінансової звітності більш повно оцінити фінансовий стан і платоспроможність підприємства.

Контрольні процедури – інвентаризації, погодження аналітичних карток із синтетичними рахунками, розмежування обов'язків та внутрішній аудит – є невід'ємною частиною методики і забезпечують верифікацію балансових показників; ПрАТ здійснює планові інвентаризації та документує зміни у власності, обтяження й орендні угоди, а також піддає річну фінансову звітність незалежному аудиту, що підвищує довіру зовнішніх користувачів. У річному звіті за 2022 рік наведено, що загальний баланс на кінець періоду становив 178 705 тис. грн, власний капітал на кінець 2022 року – 165 727 тис. грн, а зареєстрований (пайовий) капітал становив 4 369 тис. грн, що ілюструє фінансові результати імплементації вищезгаданих процедур на рівні підприємства [36].

Методика має бути адаптивною: зміни в національних методичних рекомендаціях або в міжнародних стандартах (зокрема щодо порогів суттєвості при переоцінці, підходів до обліку запасів чи застосування справедливої вартості) повинні оперативно відображатися у внутрішніх положеннях і в

примітках до фінансової звітності, а підприємство має мати налагоджений механізм імплементації таких змін. Для досліджуваного ПрАТ це означає поєднання нормативних орієнтирів Міністерства фінансів, міжнародних методичних підходів та підтверджених фактичними даними з річних звітів процедур обліку й контролю [29]. У таблиці 2.2 наведемо витяг із «Звіту про фінансовий стан (Баланс)» ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» (на 31.12.2022) (Додаток Б).

Дані балансу ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» свідчать про поступове зростання активів підприємства за аналізований період. Сукупна вартість активів збільшилася з 165 383 тис. грн на початок звітної періоду до 178 705 тис. грн на його кінець, що свідчить про розширення ресурсної бази та загальне посилення фінансового потенціалу порівняно з показником дати переходу на МСФЗ, який становив 150 340 тис. грн. Необоротні активи продемонстрували помірне зростання, піднявшись із 28 510 до 34 293 тис. грн, що може свідчити про оновлення матеріально-технічної бази або збільшення обсягів інвестицій у модернізацію. Найпомітнішим елементом стали основні засоби, які зросли з 18 325 до 24 007 тис. грн, що може вказувати на придбання нового обладнання або розширення виробничих потужностей. Натомість нематеріальні активи дещо зменшилися, що, ймовірно, пов'язано зі значною амортизацією та відсутністю суттєвих нових придбань. Незавершені капітальні інвестиції демонструють збільшення впродовж періоду, що підтверджує наявність тривалих інвестиційних проектів.

Оборотні активи становлять найбільшу частку балансу та характеризуються помітним зростанням – з 134 530 до 142 137 тис. грн. Найбільш динамічно змінилися запаси, які майже подвоїлися, що може свідчити про зростання обсягів виробництва, накопичення готової продукції або збільшення складських залишків через збої в логістиці чи ринкову кон'юнктуру. Особливо різко зросла готова продукція – з 1 208 до 17 873 тис. грн, що може вказувати на певне уповільнення реалізації або на формування стратегічного запасу під майбутні продажі. Виробничі запаси також збільшилися, що

узгоджується з тенденцією розширення виробництва. Натомість обсяг товарів залишився незмінним, що свідчить про стабільність цього сегмента оборотних активів.

Дебіторська заборгованість за продукцію показала помірне зростання, що може бути наслідком активізації продажів у кредит або збільшення строків розрахунків контрагентами. Водночас аванси видані суттєво скоротилися, що може свідчити про завершення попередньо фінансованих контрактів або більш обережну політику передоплат. Інша поточна дебіторська заборгованість зменшилася майже вчетверо, що говорить про покращення платіжної дисципліни або списання сум, які не підлягали стягненню. Поточні фінансові інвестиції знизилися з 11 282 до 5 000 тис. грн, що може свідчити про потребу підприємства в ліквідності або переорієнтацію інвестиційної стратегії.

Найбільшу увагу привертає динаміка коштів та їх еквівалентів, які знизилися з 81 875 до 62 056 тис. грн. Це може бути наслідком спрямування фінансових ресурсів на розширення виробництва, закупівлю запасів або інвестиції в основні засоби. Значну частину грошових коштів становлять рахунки в банках, частка готівки залишається незначною і практично стабільною. Зростання інших оборотних активів також може свідчити про тимчасове розміщення коштів у різні операційні ресурси або появу нових статей витрат, пов'язаних із діяльністю підприємства.

Необоротні активи, утримувані для продажу, зазнали незначного скорочення, що може бути результатом реалізації частини таких активів або їх переведення в інші статті балансу. Загалом структура активів характеризується стабільністю та раціональністю, а основні зміни пов'язані зі збільшенням запасів і зменшенням обсягів коштів. Це може свідчити про активну виробничу діяльність, спрямовану на підготовку до майбутніх продажів, водночас потребує контролю над рівнем ліквідності. Порівняно з періодом переходу на МСФЗ підприємство демонструє помітний розвиток, зокрема зростання вартості активів та оновлення основних засобів, що вказує на зміцнення його економічного потенціалу і підвищення стійкості до ринкових викликів.

Таким чином, методика формування інформації про активи для ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» повинна бути комплексною: поєднувати нормативну відповідність (національні стандарти та рекомендації Мінфіну, вимоги до переоцінки та розкриття), внутрішню обліково-контрольну дисципліну (інвентаризація, інвентарні картки, розмежування обов'язків), вибір практичних моделей оцінки (собівартість чи переоцінка для необоротних активів, методи оцінки запасів), прозоре документування та регулярну зовнішню верифікацію (аудит). Така методика гарантує, що баланс підприємства відображатиме реальний економічний стан майна, дозволить менеджменту приймати обґрунтовані управлінські рішення, а зовнішнім користувачам – робити адекватні висновки щодо фінансового стану та перспектив підприємства.

2.3. Методика формування інформації про зобов'язання і власний капітал підприємства у балансі

Методика формування інформації про зобов'язання і власний капітал у складі балансу ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» базується на поєднанні загальнодержавних нормативних вимог щодо бухгалтерського обліку і фінансової звітності та внутрішніх положень самого акціонерного товариства, які уточнюють порядок відображення складних операцій з капіталом, емісійними та кредитними угодами, резервами та іншими пасивами [20]. Законодавча основа визначає загальні принципи – повноту, надійність, своєчасність і відповідність дійсності, згідно з якими зобов'язання і власний капітал повинні відображатися у звітності таким чином, щоб користувачі могли адекватно оцінити фінансову стійкість підприємства, його платоспроможність і структуру фінансування. Ці принципи підкріплені положеннями Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який встановлює обов'язок підприємств вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність за встановленими формами та стандартами [31].

Практична реалізація принципів у методиці компанії починається з розмежування понять «зобов'язання» і «власний капітал» у відповідності до національних положень і форм звітності. У балансі (Форма № 1) зобов'язання відображаються окремо від власного капіталу: зобов'язання (пасиви) групуються за строками й економічною суттю – короткострокові та довгострокові, внутрішні та зовнішні кредити, кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги, відстрочені податкові зобов'язання та інші зобов'язання. Власний капітал формується з часткових внесків засновників (статутний капітал), додаткового капіталу, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) та інших компонентів (наприклад, курсові різниці в капіталі, емісійний дохід), причому кожна складова вимагає окремого аналітичного обліку й відповідних приміток у звіті про власний капітал. Офіційні форми та рекомендації Міністерства фінансів визначають перелік форм і місце відображення в балансі кожної статті, що гарантує уніфікованість і порівнянність звітності між підприємствами [29].

Для правильної побудови методики важливим є чітке визначення моменту і способу визнання зобов'язань. Зобов'язання визнаються в бухгалтерському обліку тоді, коли за ними існує ймовірність відтоку ресурсів, що містить економічні вигоди, і сума зобов'язання може бути достовірно визначена. На практиці це означає, що зобов'язання, які виникають внаслідок укладених договорів постачання, кредитних угод, податкових зобов'язань та інших юридично зумовлених фактів господарської діяльності ПрАТ, мають відображатися в тих періодах, до яких вони належать незалежно від строку платежу. Особливу увагу приділяють оцінці сум за кредиторською заборгованістю, резервів під сумнівні борги та умовних зобов'язань: методика передбачає застосування аналітичних процедур для оцінки ймовірності стягнення або виконання, створення відповідних резервів та їх коригування при настанні нової інформації. Рекомендації з розкриття інформації щодо статей балансу детально описують, які пояснення слід надавати користувачам

фінансової звітності щодо природи, строків і ризиків, пов'язаних із зобов'язаннями [33].

Оцінка зобов'язань у методиці ПрАТ здійснюється за первісною вартістю створеного зобов'язання з урахуванням ефектів дисконтування для довгострокових зобов'язань, якщо це суттєво впливає на фінансовий стан. Для банківських кредитів і позик первісна сума коригується на накопичені відсотки й комісії, тоді як для кредиторської заборгованості за товари і послуги зазвичай застосовується номінальна сума до сплати, коригована на резерв сумнівних боргів. Податкові зобов'язання оцінюються відповідно до податкового законодавства, але при цьому підприємство має розкривати відмінності між податковою та бухгалтерською оцінками, зокрема щодо відстрочених податкових активів і зобов'язань. Практичні процедури включають щомісячну звірку аналітичних карток кредиторів і дебіторів, автоматизований розрахунок процентних нарахувань за кредитами, облік умовних зобов'язань у позабалансових реєстрах та регулярний перегляд резервів з урахуванням поточних ризиків ринку [33].

Технічний інструментарій цієї методики безпосередньо спирається на взаємозв'язок між рахунками бухгалтерського обліку та статтями пасиву балансу, де узагальнюються джерела формування майна підприємства. Інформаційне наповнення розділів пасиву забезпечується через перенесення залишків за відповідними пасивними синтетичними рахунками, де кожному субрахунку відповідає окремий звітний рядок. Показники першого розділу балансу формуються за рахунок кредитових сальдо рахунків класу чотири, де дані рахунку сорок відображають зареєстрований капітал, рахунку сорок один – додатковий капітал, рахунку сорок два – резервний капітал, а результат рахунку сорок чотири формує статтю нерозподіленого прибутку або непокритого збитку. Подібним чином короткострокові та довгострокові зобов'язання акумулюють кредитові залишкові значення рахунків класів п'ять і шість, зокрема заборгованість перед банками за позиками збирається на рахунках обліку короткострокових і довгострокових кредитів, а розрахунки з постачальниками за

відвантажені будівельні матеріали трансформуються в статтю поточного балансу безпосередньо з рахунку обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Формування інформації про власний капітал у методиці ПрАТ передбачає систематичний облік усіх змін у капіталі з подальшим відображенням у формі звіту про власний капітал (Форма № 4) та в розділі I пасиву балансу. Під час реєстрації емісії акцій, викупу власних акцій, виплати дивідендів та перерозподілу прибутку застосовується синхронізований порядок документального оформлення: рішення загальних зборів акціонерів або виконавчих органів, протоколи, накази про нарахування та виплату, реєстраційні дії у держреєстрі та бухгалтерські записи з аналітикою по рахунках 40–49 (або їх еквівалентах у плані рахунків, який використовується підприємством). Важливим елементом є розмежування операцій, які впливають на капітал (емісія, додаткові внески), від операцій, що не змінюють структуру капіталу але впливають на його оцінку (перерахунок фінансової звітності внаслідок інфляції або курсові різниці). У разі, коли ПрАТ складає фінансову звітність за МСФЗ, методика узгоджується з вимогами міжнародних стандартів щодо презентації та розкриття власного капіталу, що відображено у практиці підготовки річних звітів підприємства [36].

Методика також описує правила класифікації власного капіталу: статутний (пайовий) капітал фіксується за номіналом випущених акцій, додатковий капітал відображається окремо і формується з емісійного доходу, премій, дооцінок та інших джерел; резервний капітал виділяється відповідно до вимог статуту та законодавства; нерозподілений прибуток (непокритий збиток) підлягає особливій увазі при визначенні дивідендної політики та розрахунку фінансових коефіцієнтів. У випадках реорганізації або зміни структури капіталу методика передбачає порядок відображення та розкриття змін, включно з інформацією про мотиви змін, і їх вплив на показники балансу. Додаткові положення регламентують облік груп капіталу, наприклад капіталу, що належить неконтролюючим учасникам у разі консолідованої звітності [29].

Особливе місце в методиці займає процедура документального підтвердження і звірки даних пасивної частини балансу. Перед складанням балансу проводиться комплекс внутрішніх процедур: звірка з контролюючими органами стану заборгованостей, звіряння із зовнішніми контрагентами щодо взаємної заборгованості, підтвердження залишків по кредитах із банками, переоцінка довгострокових зобов'язань з урахуванням календаря платежів, узгодження нарахованих відсотків і комісій, перевірка коректності нарахування дивідендів та резервів. Внутрішній аудит і головний бухгалтер підприємства мають фіксувати всі коригування в спеціальних реєстрах, що дозволяє забезпечити простежуваність змін і підготувати повні примітки до фінансової звітності. Така дисципліна особливо важлива для ПрАТ, оскільки публічне розкриття інформації вимагає високої достовірності поданої інформації [33].

У період 2015–2025 років національна методологія зазнавала змін, які впливали на підходи до формування інформації про зобов'язання і власний капітал: модернізація форм фінансової звітності, уточнення вимог щодо розкриття інформації, імплементація окремих елементів МСФЗ у національні стандарти та зміни до закону про бухгалтерський облік [29, с. 46]. Зокрема, низка нормативних актів і методичних рекомендацій Міністерства фінансів уточнювали порядок заповнення рядків балансу, правила розкриття інформації щодо складних фінансових інструментів і умовних зобов'язань, а також правила класифікації короткострокових і довгострокових зобов'язань. Для ПрАТ це означало необхідність періодичного перегляду внутрішніх регламентів і адаптації облікової політики з метою забезпечення відповідності оновленим вимогам і прозорості звітності для інвесторів та кредиторів. Законодавчі зміни останніх років також торкалися процедур подання та оприлюднення звітності, що посилює відповідальність за достовірність розкритих даних [32].

Методика визначає також порядок розкриття інформації в примітках до звітності: необхідно пояснити методи оцінки зобов'язань (наприклад, ставки дисконтування для довгострокових зобов'язань), строки погашення основних видів зобов'язань, валютну структуру боргу, наявність забезпечення по

зобов'язаннях, інформацію про забезпечені та незабезпечені зобов'язання, а також розгорнуті відомості про склад власного капіталу – кількість та номінал акцій, права, що надаються різними категоріями акцій, операції із власними акціями, політику щодо дивідендів і порядок розподілу прибутку. Для ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» це є особливо важливим у зв'язку з необхідністю інформування акціонерів і потенційних інвесторів про фінансові ризики та капітальну структуру підприємства [36].

Важливим інструментом методики є процедура тестування на облік на умовні та приховані зобов'язання, яка передбачає ідентифікацію юридичних ризиків, судових спорів і потенційних зобов'язань перед підрядниками чи державними органами, а також оцінку ймовірності їх настання. У разі, якщо умовні зобов'язання мають високу ймовірність матеріалізації та можуть бути оцінені, до балансу включається відповідний резерв і розкриваються пояснення щодо суті зобов'язання та оцінкових припущень. Якщо ймовірність настання низька – інформація розкривається в примітках без визнання в балансі. Такий підхід дозволяє уникнути недооцінки ризиків і забезпечує більш реалістичний показник власного капіталу після врахування потенційних втрат [33].

Методика регламентує процедури контролю за адмініструванням капіталу: на підприємстві ведеться окремий реєстр акціонерів, документи, що підтверджують зміну часток власності, реєструються і відображаються в обліку, при цьому рішення про зміну статутного капіталу підлягають обов'язковій реєстрації в державних органах. Для ПрАТ важливою є також інтеграція інформації про власний капітал у систему управлінської звітності – показники капіталу використовуються при розрахунку коефіцієнтів фінансового левериджу, платоспроможності та рентабельності, що впливає на стратегії фінансування та інвестиційні рішення. У реєстрі капіталу має бути відображено детально і емісійні операції, і внутрішні перерахунки, і розподіл прибутку, що забезпечує прозорість і відповідність законодавчим вимогам [36].

На завершальному етапі складання балансу методика включає перевірки на взаємну узгодженість активних і пасивних показників, контроль відображення

операцій між підрозділами і пов'язаними сторонами, а також забезпечення відповідності приміток до фінансової звітності інформації, відображеній у формі № 1. Рекомендовано застосовувати чек-листи аудиторської підготовки та процедури попереднього аналізу, щоб виявити і виправити помилки або невідповідності ще до подання звітності акціонерам та контролюючим органам. Комплексний підхід до формування інформації про зобов'язання і власний капітал сприяє підвищенню якості фінансових звітів ПрАТ та формує довіру з боку ринку капіталу [33].

У таблиці 2.3 наведемо інформацію про зобов'язання і власний капітал ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» – показники за 2023–2024 рр. (тис. грн)

Дані за 2023–2024 роки свідчать про стабільність структури власного капіталу ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» та збереження позитивної динаміки прибутковості. Незмінність статутного, додаткового та резервного капіталу вказує на відсутність операцій зі зміни структури корпоративних прав, що є характерним для підприємств зі сталою організаційною формою та консервативною фінансовою політикою. Водночас зростання нерозподіленого прибутку з 164 328 тис. грн до 166 795 тис. грн демонструє формування внутрішніх джерел фінансування та ефективну діяльність, яка забезпечила приріст фінансового результату протягом року. Сукупний власний капітал також зріс, наблизившись до 175 млн грн, що вказує на підвищення фінансової стійкості та зміцнення інвестиційного потенціалу підприємства.

Динаміка зобов'язань демонструє зворотну тенденцію: загальний їх обсяг скоротився з 14 278 тис. грн до 12 402 тис. грн. Це може свідчити про зниження боргового навантаження, оптимізацію поточних розрахунків або поступове погашення довгострокових та короткострокових боргів. Зменшення зовнішніх зобов'язань при одночасному зростанні власного капіталу є ознакою посилення платоспроможності та покращення ліквідності балансу.

Показники загального валютного балансу підтверджують збереження стабільного фінансового стану. Активи підприємства залишилися майже на одному рівні, збільшившись лише на 591 тис. грн, що є незначним, але позитивним результатом у контексті економічної турбулентності та змін ринкової кон'юнктури. Така динаміка свідчить про збалансованість управління активами й пасивами та ефективне використання ресурсів, а також про відсутність суттєвих ризиків, пов'язаних із борговими зобов'язаннями.

Отже, методика формування інформації про зобов'язання і власний капітал для ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» – це документ, що поєднує законодавчі вимоги, методичні рекомендації Міністерства фінансів і внутрішні регламенти підприємства. Вона охоплює правила і процедури визнання, оцінки, класифікації, документального підтвердження та розкриття інформації, а також механізми контролю і звірки, що забезпечують достовірність і повноту відображення пасивної частини балансу у формі № 1 та в примітках до нього.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ДАНИХ БАЛАНСУ ПрАТ «КОЛОМІЙСЬКЕ ЗАВОДОУПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ»

3.1. Горизонтальний та вертикальний аналізи балансу підприємства

Оцінка фінансового стану підприємства є ключовим елементом визначення його ефективності та здатності до стабільного розвитку. Для отримання повної картини про стан активів, пасивів та власного капіталу застосовують різні методи аналізу фінансової звітності.

Горизонтальний аналіз дозволить порівнювати показники за різні періоди, що допомагає виявити основні тенденції розвитку підприємства. Завдяки такому підходу можна простежити, які групи активів або зобов'язань збільшуються, а які зменшуються, оцінити швидкість цих змін і зробити висновки про напрямки використання фінансових ресурсів. Це також дає змогу оцінити, наскільки підприємство здатне виконувати свої зобов'язання перед партнерами та забезпечувати стабільність діяльності.

Вертикальний аналіз, у свою чергу, дозволяє оцінити пропорції окремих статей балансу на певну дату. За його допомогою визначають частку власного капіталу, залучених ресурсів, а також питому вагу різних видів активів. Це дає можливість зрозуміти пріоритети у фінансуванні, оцінити рівень фінансової незалежності та ефективність формування ресурсної бази для поточної діяльності та реалізації стратегічних планів розвитку підприємства.

Крім того, на основі даних горизонтального та вертикального аналізу розраховуються фінансові коефіцієнти, що є важливим інструментом оцінки ліквідності. Вони дозволяють об'єктивно судити про здатність підприємства покривати свої короткострокові та довгострокові зобов'язання, ефективно використовувати наявні ресурси та забезпечувати стабільне отримання прибутку.

Для аналізу використаємо фінансові дані АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» станом на 31 грудня 2024 року.

Оцінимо зміни в необоротних і оборотних активах підприємства, порівнюючи дані на початок і кінець звітного періоду за допомогою горизонтального аналізу у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Горизонтальний аналіз активів, тис. грн

Актив	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютна зміна	Відносна зміна, %
Необоротні активи	37 710	50 319	12 609	33,5%
Запаси	66 711	71 051	4 340	6,5%
Дебіторська заборгованість	3 502	2 955	-547	-15,6%
Гроші та їх еквіваленти	71 241	54 331	-16 910	-23,7%
Інші оборотні активи	5 215	6 408	1 193	22,9%
Усього активів	186 736	187 327	591	0,3%

Джерело: Фінансова звітність ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» (Додаток Г).

Як видно з таблиці, на початок періоду активів було усього 186 736 тис. грн, тоді як на кінець періоду вона зросла до 187 327 тис. грн, це демонструє загальне збільшення активів на 0,3%. Незважаючи на невеликий приріст загальної вартості активів, детальний аналіз окремих їх груп дозволяє виявити суттєві зміни у структурі майна.

Слід відзначити значне зростання необоротних активів – з 37 710 тис. грн на початок періоду до 50 319 тис. грн на кінець року, що становить 33,5%. Підвищення вартості необоротних активів також відображає реалізацію інвестиційних проектів, зокрема будівництво або придбання нових об'єктів та обладнання, які забезпечують розширення виробничих потужностей. Водночас такий приріст демонструє прагнення підприємства до довгострокового розвитку,

оскільки збільшення необоротних активів дозволяє підвищити виробничий потенціал і створює основу для майбутніх доходів.

Оборотні активи показують різноспрямовані зміни. Запаси підприємства збільшилися з 66 711 тис. грн до 71 051 тис. грн, що складає приріст на 6,5%. Це говорить про накопичення сировини, матеріалів або готової продукції, які можуть бути використані у виробництві або реалізовані у короткостроковому періоді. Збільшення запасів може також відображати підготовку підприємства до розширення виробничих обсягів або сезонні коливання попиту на продукцію. Водночас підвищення запасів потребує додаткового контролю з боку фінансового та матеріально-технічного відділів для забезпечення їх ефективного використання та запобігання втратам через псування чи застарівання.

Дебіторська заборгованість за аналізований період зменшилася з 3 502 тис. грн до 2 955 тис. грн, що відповідає скороченню на 15,6%. Така тенденція є позитивною, оскільки вона відображає збільшення збору коштів від клієнтів та підвищення ефективності розрахунків. Зменшення дебіторської заборгованості дозволяє підприємству оперативніше використовувати власні обігові кошти та зменшує ризики прострочених платежів.

Суттєве зниження грошових коштів з 71 241 тис. грн до 54 331 тис. грн, що складає скорочення на 16 910 тис. грн або 23,7%, потребує окремої уваги. Зниження грошових коштів може бути обумовлене як проведенням інвестиційної діяльності, наприклад придбанням основних засобів або незавершених капітальних інвестицій, так і збільшенням витрат на поточну діяльність, включаючи виплати постачальникам, розрахунки з персоналом та сплату податків. Також це може відображати цілеспрямовану політику управління ліквідністю, коли частина готівкових коштів направляється на накопичення запасів або фінансування довгострокових проектів.

Також оборотні активи збільшились з 5 215 тис. грн до 6 408 тис. грн, що складає 22,9%. Ця група включає різні короткострокові фінансові ресурси та витрати майбутніх періодів, які підприємство враховує як активи. Збільшення їх вартості свідчить про активну підготовку до майбутніх операцій та формування

додаткових резервів, які можуть використовуватися для забезпечення безперебійної роботи компанії у наступному періоді.

Проведений горизонтальний аналіз активів показує, що АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» зберігає стійку фінансову позицію. Підприємство активно інвестує у необоротні активи, що забезпечує зростання виробничих потужностей і створює основу для майбутнього розвитку. Одночасно контроль над дебіторською заборгованістю та накопичення запасів дозволяє підтримувати необхідний рівень оборотних активів, що забезпечує безперебійну операційну діяльність.

Горизонтальний аналіз пасивів представимо у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Горизонтальний аналіз пасивів, тис. грн

Пасив	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютна зміна	Відносна зміна, %
Власний капітал	172 458	174 925	2 467	1,4%
Поточні зобов'язання	14 278	12 402	-1 876	-13,1%
Довгострокові зобов'язання	0	0	0	0%
Баланс	186 736	187 327	591	0,3%

Джерело: Фінансова звітність ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» (Додаток Г).

З даними таблиці, на початок звітної періоду загальна сума пасивів підприємства складала 186 736 тис. грн, а на кінець періоду вона збільшилась до 187 327 тис. грн, що відповідає незначному збільшенню на 0,3%.

Збільшення власного капіталу з 172 458 тис. грн до 174 925 тис. грн, що становить приріст на 2 467 тис. грн або 1,4%, говорить про позитивний фінансовий результат діяльності підприємства за звітний період та, ймовірно, про накопичення прибутку у вигляді нерозподіленого доходу. Виходить компанія не лише отримує прибуток, але й утримує його у структурі власного капіталу для подальшого розвитку, що є важливим показником фінансової

стабільності. Підвищення власного капіталу також створює резерви для покриття можливих ризиків і зобов'язань.

Довгострокові зобов'язання залишилися незмінними. Відсутність значної заборгованості перед банками або іншими кредиторами на тривалий період може говорити про консервативну фінансову політику підприємства, яка передбачає мінімізацію ризиків, пов'язаних з довгостроковими борговими зобов'язаннями. Водночас така структура пасивів дозволяє зберігати високу автономію фінансування та забезпечує значну фінансову незалежність підприємства.

Поточні зобов'язання за аналізований період скоротилися з 14 278 тис. грн до 12 402 тис. грн, ці дані демонструють зменшення на 1 876 тис. грн або 13,1%. Підприємство активно погашає свої короткострокові зобов'язання, зменшуючи навантаження на поточну ліквідність. Зниження поточних зобов'язань може бути обумовлене своєчасною виплатою розрахунків з постачальниками, зменшенням заборгованості з оплати праці або скороченням кредиторської заборгованості за податками та іншими обов'язковими платежами.

Проведений горизонтальний аналіз пасивів демонструє, що АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» підтримує високу фінансову стійкість за рахунок значної частки власного капіталу та обмеженої заборгованості перед сторонніми кредиторами. Підприємство дотримується збалансованого підходу до фінансування своєї діяльності: збільшуючи власний капітал через накопичення прибутку та зменшуючи поточні зобов'язання, компанія забезпечує фінансову незалежність і готовність до подальшого розвитку.

Можна стверджувати, що підприємство має стійку фінансову позицію, зберігає контроль над кредиторською заборгованістю і демонструє позитивні тенденції щодо нарощування власного капіталу. Це створює передумови для реалізації стратегічних планів розвитку та підвищення ефективності виробничої діяльності в наступних періодах.

Вертикальний аналіз активів на кінець періоду представимо у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Вертикальний аналіз активів за 2024 рік

Актив	Сума, тис. грн	Частка в загальних активах, %
Необоротні активи	50 319	26,9%
Запаси	71 051	37,9%
Дебіторська заборгованість	2 955	1,6%
Гроші та їх еквіваленти	54 331	29,0%
Інші оборотні активи	6 408	3,4%
Усього активів	187 327	100%

Джерело: Фінансова звітність ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» (Додаток Г).

Як видно з таблиці, запаси – 71 051 тис. грн, складають 37,9% від загальної суми активів. Це свідчить про високу матеріалоемність діяльності підприємства, оскільки значна частина ресурсів залучена у виробничий процес. Висока частка запасів у структурі активів може пояснюватися потребою забезпечення безперервного виробництва, накопиченням сировини та матеріалів, а також готової продукції для реалізації. При цьому така структура вимагає ефективного управління запасами, оскільки надмірне накопичення може призвести до заморожування обігових коштів або ризиків їх псування та морального старіння.

Необоротні активи на кінець звітного періоду становлять 50 319 тис. грн або 26,9% загальних активів. Ця частка є досить значною і свідчить про серйозні інвестиції підприємства в довгострокові ресурси, які забезпечують виробничу діяльність протягом тривалого часу. Основні засоби, включені до необоротних активів їх питома вага в активі дозволяє оцінити капіталовкладення компанії у модернізацію обладнання та розширення виробничих потужностей. Така структура підкреслює прагнення підприємства забезпечити стабільність та довгострокову перспективу розвитку через підтримку основних ресурсів у належному стані та оновлення технічної бази.

Грошові кошти та їх еквіваленти займають 29,0%, що відповідає 54 331 тис. грн. Високий рівень ліквідних активів свідчить про здатність підприємства

оперативно реагувати на фінансові потреби, покривати короткострокові зобов'язання та забезпечувати безперебійну операційну діяльність. Водночас це також вказує на частину ресурсів, яка не задіяна безпосередньо у виробничому процесі, але є резервом для фінансування поточних операцій та можливих інвестицій. Високий обсяг грошових коштів є ознакою фінансової стійкості, однак потребує контролю за їх ефективним використанням, щоб уникнути простою ресурсів.

Дебіторська заборгованість займає незначну частку – лише 1,6%. Такі дані демонструють ефективну політику підприємства у сфері розрахунків з контрагентами та низький рівень простроченої заборгованості. Невеликий обсяг дебіторської заборгованості зменшує фінансові ризики і забезпечує стабільність обігових коштів, що підвищує загальну ліквідність компанії.

Вертикальний аналіз активів демонструє, що структура майна АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» є збалансованою. Підприємство утримує оптимальний рівень оборотних і необоротних активів, забезпечуючи безперебійну діяльність, розвиток виробничого потенціалу та підтримку фінансової стабільності. Велика частка запасів і грошових коштів свідчить про матеріаломісткість виробництва та ефективне управління ліквідністю, тоді як значна питома вага необоротних активів забезпечує довгострокову перспективу розвитку та зростання виробничого потенціалу компанії.

Вертикальний аналіз пасивів на кінець періоду представимо у табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Вертикальний аналіз пасивів за 2024 рік

Пасив	Сума, тис. грн	Частка в загальних пасивах, %
Власний капітал	174 925	93,4%
Поточні зобов'язання	12 402	6,6%
Довгострокові зобов'язання	0	0%
Усього пасивів	187 327	100%

Джерело: Фінансова звітність ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» (Додаток Г).

Вертикальний аналіз пасивів дозволяє оцінити структуру джерел фінансування підприємства на певну дату та зрозуміти, яку роль відіграють власний капітал і зобов'язання у забезпеченні активів компанії. Це важливо для визначення фінансової стабільності підприємства, його здатності виконувати короткострокові зобов'язання та ефективно використовувати власні ресурси.

На кінець звітного періоду загальна сума пасивів АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» складала 187 327 тис. грн, що відповідає загальній сумі активів підприємства, демонструючи повну збалансованість балансу. Аналізуючи структуру пасивів, можна побачити, що домінуючу частку займає власний капітал – 174 925 тис. грн, що становить 93,4% від загальної суми пасивів. Така висока питома вага власного капіталу свідчить про фінансову незалежність підприємства та низький рівень залученого фінансування. Це означає, що більшість активів фінансується за рахунок власних джерел, а не заборгованості перед сторонніми кредиторами. Перевага власного капіталу є ознакою стабільності та здатності компанії протистояти фінансовим ризикам і несприятливим умовам зовнішнього середовища.

Довгострокові зобов'язання відсутні, що свідчить про відсутність значної кредиторської заборгованості перед банками або іншими фінансовими установами на тривалий період. Така структура пасивів відображає консервативний підхід до фінансування та мінімізацію боргового навантаження. Підприємство не залучає довгострокові кредити, що забезпечує фінансову незалежність та дозволяє не залежати від зовнішніх джерел фінансування для реалізації поточної діяльності та розвитку.

Поточні зобов'язання займають лише 6,6% від загальної суми пасивів і складають 12 402 тис. грн. Ця група включає короткострокові зобов'язання підприємства, зокрема розрахунки з постачальниками, податкові зобов'язання, виплати за оплати праці та інші поточні витрати. Невелика питома вага поточних зобов'язань свідчить про дисципліновану політику компанії у сфері розрахунків із зовнішніми контрагентами, своєчасне виконання фінансових зобов'язань і зменшення ризику дефолту за короткостроковими зобов'язаннями.

Вертикальний аналіз пасивів демонструє, що структура джерел фінансування підприємства є стабільною і збалансованою. Значна частка власного капіталу забезпечує фінансову незалежність і створює передумови для стратегічного розвитку, а невеликий обсяг поточних зобов'язань дозволяє підтримувати високу ліквідність та гнучкість у фінансових операціях. Відсутність довгострокових зобов'язань підкреслює консервативну фінансову політику підприємства та мінімізацію боргового ризику.

Візуалізуємо структуру активів та пасивів у вигляді діаграм на рис. 3.1 та 3.2.

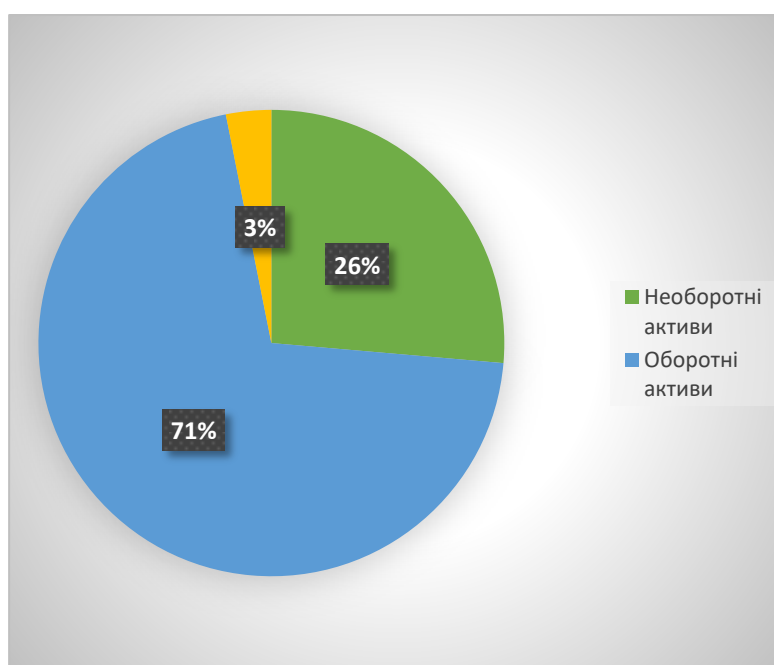

Рис. 3.1. Структура активів АТ «Коломийське заводоуправління
будівельними матеріалами» на 31.12.2024 р., тис. грн
Джерело: сформовано автором на основі фінансової звітності

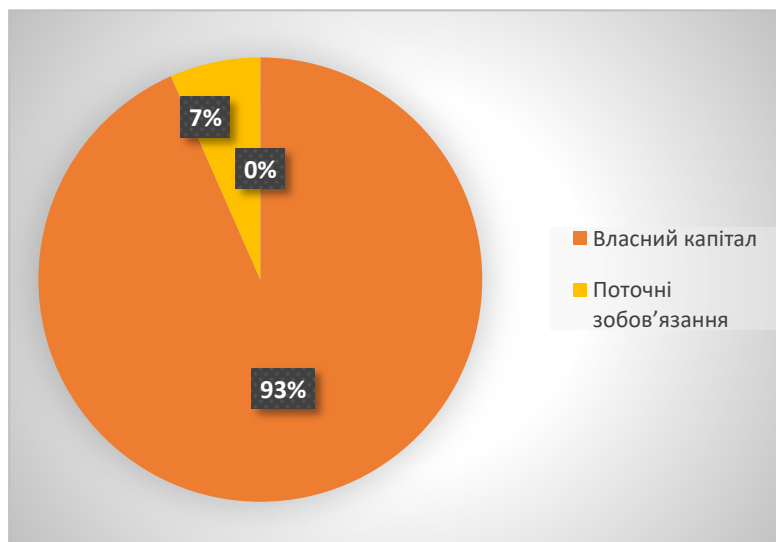

Рис. 3.2. Структура пасивів АТ «Коломийське заводоуправління

будівельними матеріалами» на 31.12.2024 р., тис. грн

Джерело: сформовано автором на основі фінансової звітності

На діаграмах видно, що переважну частину активів становлять оборотні активи, що свідчить про високу ліквідність підприємства та здатність швидко погашати короткострокові зобов'язання. Частка необоротних активів є менша, проте вони відіграють важливу роль у розвитку виробничих потужностей і довгостроковій стабільності.

Що стосується пасивів, діаграма показує, що понад 90% фінансових ресурсів формуються за рахунок власного капіталу, а зобов'язання складають мінімальну частку. Це свідчить про високий рівень фінансової незалежності підприємства та низькі ризики, пов'язані з зовнішнім фінансуванням.

Отже, проведений аналіз фінансової звітності АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» дозволяє зробити висновок, що підприємство має стабільний фінансовий стан і володіє міцною власною капітальною базою. Високий рівень власного капіталу і відсутність значної

заборгованості перед кредиторами свідчать про фінансову незалежність компанії та мінімальний ризик зовнішнього впливу на її діяльність.

Спостережуване зростання необоротних активів та запасів на кінець звітного періоду свідчить про можливе розширення виробничих потужностей підприємства, оновлення основних засобів і нарощування ресурсної бази, що може забезпечити подальший розвиток і підвищення ефективності виробничого процесу.

Варто також підкреслити, що підприємство майже не має довгострокових зобов'язань, що істотно зменшує його фінансові ризики та підвищує гнучкість у плануванні господарської діяльності. Відсутність значного обсягу довгострокових кредитів або зобов'язань дозволяє компанії самостійно визначати напрями інвестицій та розвитку без залежності від зовнішніх джерел фінансування, що є важливим чинником стабільності та надійності бізнесу.

Такий стан справ створює сприятливі умови для реалізації стратегічних ініціатив, зокрема модернізації виробничих потужностей, розширення асортименту продукції, впровадження нових технологій та освоєння нових ринків. Практично повна фінансова незалежність у поєднанні з високим рівнем власного капіталу дозволяє підприємству оперативно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, забезпечувати своєчасне покриття поточних зобов'язань та підтримувати стійку ліквідність.

Загалом, аналіз фінансових показників свідчить про те, що АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» має стабільну, добре збалансовану та ефективну структуру капіталу. Це формує надійну платформу для подальшого розвитку, забезпечує можливість реалізації стратегічних планів та інвестиційних проєктів, підвищує привабливість підприємства для партнерів і потенційних інвесторів, а також створює сприятливі умови для збереження та зміцнення фінансової стабільності у середньо- та довгостроковій перспективі.

3.2. Аналіз ліквідності та фінансової стійкості підприємства

Ліквідність та фінансова стійкість є ключовими показниками фінансового здоров'я підприємства. Вони дозволяють оцінити здатність компанії своєчасно виконувати свої зобов'язання, ефективно управляти власними та залученими ресурсами, а також визначити рівень залежності від зовнішнього фінансування. Для АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» ці показники демонструють загальну стійкість і ефективність управління капіталом та активами.

Ліквідність підприємства характеризує його здатність виконувати поточні фінансові зобов'язання за рахунок наявних оборотних активів. Високий рівень ліквідності забезпечує впевненість у своєчасній сплаті боргів, стабільність фінансових потоків та зменшує ризики неплатоспроможності.

Розрахуємо показники ліквідності підприємства АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» за формулою. Ці коефіцієнти дозволяють оцінити здатність компанії своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання та ефективно використовувати наявні оборотні активи.

Коефіцієнт поточної ліквідності визначає співвідношення між усіма оборотними активами та поточними зобов'язаннями підприємства:

$$\text{Коефіцієнт поточної ліквідності} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}, \quad (3.1)$$

Підставляємо значення з фінансової звітності:

$$\text{Коефіцієнт поточної ліквідності} = \frac{134\,745}{12\,402} = 10,87$$

Отримане значення свідчить про високий запас ліквідності для покриття своїх короткострокових зобов'язань та забезпечує фінансову стабільність.

Коефіцієнт швидкої ліквідності враховує ліквідні активи без запасів, оскільки вони не завжди можуть бути швидко перетворені на гроші:

$$\text{Коефіцієнт швидкої ліквідності} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}}, \quad (3.2)$$

Підставляємо відповідні значення:

$$\text{Коефіцієнт швидкої ліквідності} = \frac{134\,745 - 71\,051}{12\,402} = 5,15$$

Високий показник швидкої ліквідності свідчить про те, що навіть без врахування запасів підприємство має достатньо ліквідних ресурсів для покриття короткострокових зобов'язань. Це підтверджує високу фінансову стійкість та ефективне управління оборотними активами.

Розрахуємо показники фінансової стійкості підприємства, які дозволяють оцінити залежність компанії від зовнішніх джерел фінансування та рівень захищеності власного капіталу.

Коефіцієнт автономії показує частку власного капіталу у структурі загальних активів підприємства:

$$\text{Коефіцієнт автономії} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Баланс}}, \quad (3.3)$$

Підставляємо значення:

$$\text{Коефіцієнт автономії} = \frac{174\,925}{187\,327} = 0,93$$

Високий коефіцієнт автономії свідчить про те, що підприємство практично не залежить від зовнішніх джерел фінансування і більшість своїх активів фінансує власними ресурсами.

Коефіцієнт фінансової залежності відображає співвідношення між залученими зобов'язаннями та власним капіталом:

$$\text{Коефіцієнт фінансової залежності} = \frac{\text{Зобов'язання}}{\text{Власний капітал}}, \quad (3.4)$$

Підставляємо дані:

$$\text{Коефіцієнт фінансової залежності} = \frac{12\,402}{174\,925} = 0,071$$

Невисокий показник підтверджує мінімальну залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, що підкреслює його високий рівень фінансової стабільності.

Розрахуємо коефіцієнт обороту активів, який дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів підприємства для отримання доходу:

$$\text{Коефіцієнт обороту активів} = \frac{\text{Середні активи}}{\text{Дохід}}, \quad (3.5)$$

Середні активи визначаються як середнє значення активів на початок і кінець періоду:

$$\text{Середні активи} = \frac{186\,736 + 187\,327}{2} = 187\,031,5 \text{ тис. грн}$$

Підставляємо фактичний дохід за 2024 рік:

$$\text{Коефіцієнт обороту активів} = \frac{142\,699}{187\,031,5} = 0,76$$

Це означає, що на кожну гривню, вкладену в активи, підприємство отримує приблизно 0,76 грн доходу. Показник дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів та раціональність управління активами.

Коефіцієнти ліквідності, фінансової стійкості та ефективності підприємства узагальнимо у табл. 3.5.

Джерело: Фінансова звітність ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів» (Додаток Г).

Проведений аналіз ліквідності та фінансової стійкості АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» за даними звітності на кінець 2024 року свідчить про високу фінансову стабільність підприємства та ефективність управління його активами й капіталом. Коефіцієнт поточної ліквідності, що становить 10,87, демонструє значний запас оборотних активів для покриття поточних зобов'язань, що забезпечує впевненість у своєчасній сплаті боргів перед постачальниками, банками та іншими контрагентами. Коефіцієнт швидкої ліквідності на рівні 5,15 підтверджує, що навіть без врахування запасів підприємство має достатньо ліквідних ресурсів для покриття короткострокових зобов'язань, що є важливим показником фінансової стійкості.

Аналіз фінансової структури підприємства показує, що більшість активів фінансується за рахунок власного капіталу. Високий коефіцієнт автономії (0,93) та низький коефіцієнт фінансової залежності (0,071) свідчать про мінімальну залежність від зовнішніх джерел фінансування, що знижує фінансові ризики та

створює стабільну основу для розвитку і реалізації стратегічних інвестиційних і виробничих проектів.

Коефіцієнт обороту активів, який дорівнює 0,76, демонструє ефективне використання ресурсів підприємства: кожна вкладена гривня генерує дохід на рівні 0,76 грн. Це підтверджує оптимальне управління активами та здатність підприємства забезпечувати стабільний прибуток із наявних ресурсів.

Для відображення фінансових показників представимо рис. 3.3.

Рис. 3.3. Основні показники ліквідності та фінансової стійкості АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами», 2024 рік

Джерело: сформовано автором на основі фінансової звітності

АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» має достатній запас ліквідності для покриття всіх поточних фінансових зобов'язань. Це свідчить про здатність підприємства своєчасно розраховуватися з постачальниками, працівниками та іншими контрагентами, не створюючи фінансового навантаження на операційну діяльність. Високий рівень власного капіталу підтверджує фінансову незалежність компанії від зовнішніх джерел фінансування, що забезпечує додатковий захист від ризиків непередбачуваних коливань на ринку та змін у кредитно-фінансовому середовищі.

Крім того, показники ефективності використання активів свідчать про оптимальне управління ресурсами підприємства: вкладені кошти генерують дохід, що дозволяє забезпечувати стабільність фінансових потоків та підтримувати високий рівень прибутковості. Така структура фінансових показників створює сприятливі умови для планування майбутніх інвестицій та розширення виробничих потужностей, оскільки підприємство володіє ресурсною базою, здатною підтримати стратегічні ініціативи без значного залучення позикових коштів.

Загалом, фінансовий стан компанії характеризується високим рівнем стійкості та ліквідності, що дозволяє не лише успішно виконувати поточні зобов'язання, але й планувати довгостроковий розвиток. Надійність капітальної структури, ефективність використання активів та значний запас оборотних коштів створюють міцну основу для реалізації нових проєктів, модернізації виробництва та диверсифікації діяльності. Така фінансова стабільність робить підприємство привабливим для партнерів і інвесторів, оскільки демонструє здатність витримувати зовнішні економічні коливання та успішно адаптуватися до змін у ринковому середовищі, забезпечуючи сталість розвитку в середньо- і довгостроковій перспективі.

3.3. Напрями удосконалення процесу складання балансу та аналізу його даних

Аналіз фінансової звітності АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» за 2024 рік показав, що підприємство має стабільну фінансову позицію, високу ліквідність та сильну власну капітальну базу. Водночас, проведене дослідження виявило потенційні напрями для удосконалення процесу складання та подання балансу, а також методів аналізу фінансових даних, що дозволило б підвищити ефективність управління ресурсами та прийняття стратегічних рішень.

Одним із ключових напрямів є підвищення рівня автоматизації бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності. На даний момент значна частина обліку та узгодження даних здійснюється вручну, що створює ризики помилок при введенні даних і збільшує час на підготовку звітності. Запровадження сучасних автоматизованих інформаційних систем дозволить не лише зменшити ймовірність технічних помилок, а й забезпечить можливість оперативного формування проміжних фінансових звітів. Це має прямий економічний ефект: скорочується час на підготовку звітності, підвищується точність фінансових показників, що в свою чергу дозволяє керівництву швидше приймати обґрунтовані управлінські рішення, прогнозувати грошові потоки та планувати інвестиції [16]. Прогноз показує, що до 2026 року впровадження таких систем може скоротити час на формування балансу на 40–50%, що дозволить відвести більше ресурсів на аналітичну роботу.

Наступним важливим напрямом є оптимізація структури балансових статей та їх деталізації. Зокрема, дані вертикального аналізу показали, що основну частину оборотних активів займають запаси та грошові кошти, а дебіторська заборгованість має низьку частку. Для підвищення аналітичної цінності балансу доцільно деталізувати оборотні активи за ступенем ліквідності та складом запасів – сировина, матеріали, готова продукція та товари. Таке удосконалення дозволяє керівництву більш точно оцінювати ефективність використання матеріальних ресурсів та прогнозувати потреби у закупівлях. Економічне обґрунтування полягає у тому, що детальніший контроль запасів сприяє зменшенню надлишкових матеріальних залишків і, відповідно, знижує витрати на їх зберігання та втрати від псування, що прямо впливає на рентабельність виробництва. Прогнозоване зменшення витрат за рахунок оптимізації запасів до 2026 року може скласти близько 5–7% від поточного обсягу витрат на матеріали.

Удосконалення процесу подання звітності також є важливим напрямом. Візуалізація даних за допомогою графіків, діаграм та інтерактивних електронних звітів дозволяє швидко оцінити співвідношення основних груп активів і пасивів,

динаміку змін і структуру капіталу. Це зменшує час на аналіз для внутрішніх і зовнішніх користувачів та підвищує прозорість фінансової інформації. Для підприємства це означає підвищення довіри з боку інвесторів і кредиторів, оскільки вони можуть оперативно оцінити фінансову стійкість компанії та потенційні ризики. Прогноз до 2026 року свідчить, що впровадження інтерактивних звітів дозволить скоротити час прийняття управлінських рішень на 15–20%, підвищивши ефективність фінансового планування.

Ще одним напрямом удосконалення є розвиток аналітичного забезпечення фінансових рішень. Розрахунок і моніторинг ключових фінансових коефіцієнтів у режимі реального часу дозволяє своєчасно виявляти потенційні ризики ліквідності, перевищення зобов'язань над власним капіталом або неефективне використання активів. Економічне обґрунтування полягає в тому, що своєчасна інформація про ризики і резерви підприємства дозволяє зменшити фінансові втрати, оптимізувати структуру капіталу та підвищити рентабельність. До 2026 року прогнозується, що постійний моніторинг фінансових коефіцієнтів дозволить підвищити точність управлінських рішень і скоротити ймовірність неплатоспроможності на 10–15%.

Нарешті, приведення фінансової звітності у відповідність до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСФЗ) є стратегічно важливим напрямом. Це підвищує прозорість та порівнянність фінансової інформації з аналогічними підприємствами на міжнародному рівні, що особливо актуально для залучення іноземних інвестицій та кредитування. Економічне обґрунтування полягає у тому, що відповідність МСФЗ створює умови для залучення додаткового фінансування за нижчими ставками, оскільки міжнародні інвестори та банки отримують надійні та порівнянні дані про фінансовий стан компанії. Прогноз до 2026 року свідчить, що приведення звітності у відповідність до МСФЗ може забезпечити зростання обсягу залученого капіталу на 15–20%, що відкриває нові можливості для розвитку виробництва та модернізації активів. Фінансова звітність ґрунтується на регламентованих стандартах, таких як Національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку та/або Міжнародних

стандартах фінансової звітності, що слугує джерелом інформації для зовнішніх користувачів (інвесторів, кредиторів, регуляторів, широкої громадськості). Управлінська звітність, натомість, створюється для внутрішніх потреб підприємства, не підлягає зовнішньому аудиту та формулюється відповідно до внутрішніх принципів і завдань менеджменту. Відмінності між цими системами охоплюють як обсяг і деталізацію інформації, так і часові рамки (ретроспективна або прогнозна аналітика), підхід до калькулювання витрат, фокус на фінансові чи нефінансові аспекти діяльності тощо. [38, с. 362]

Удосконалення процесу складання, подання та аналізу фінансової звітності АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» має комплексний характер і передбачає одночасне підвищення автоматизації, деталізацію облікових статей, розвиток аналітики, наочність подання інформації та приведення її у відповідність до міжнародних стандартів. Реалізація цих заходів дозволить підвищити достовірність фінансових даних, забезпечити своєчасність управлінських рішень, знизити фінансові ризики та створити базу для подальшого стратегічного розвитку підприємства у період до 2026 року. Прогноз ефектів від реалізації зазначених заходів представимо у табл. 3.6. (Додаток В)

Проведений аналіз фінансової звітності АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» за 2024 рік дозволив комплексно оцінити фінансовий стан підприємства, його ліквідність, фінансову стійкість та ефективність використання активів. Горизонтальний і вертикальний аналіз показали позитивну динаміку розвитку підприємства: зростання необоротних активів та запасів свідчить про можливе розширення виробничих потужностей, а висока частка власного капіталу у структурі пасивів підтверджує фінансову незалежність і низький рівень ризику для зовнішніх кредиторів.

Оцінка ліквідності продемонструвала значний запас оборотних активів для покриття поточних зобов'язань, що дозволяє підприємству впевнено виконувати фінансові зобов'язання навіть без урахування запасів. Показники фінансової стійкості, зокрема високий коефіцієнт автономії та низький коефіцієнт

фінансової залежності, свідчать про мінімальну залежність від зовнішніх джерел фінансування, що забезпечує стабільність та незалежність у прийнятті управлінських рішень. Аналіз ефективності використання активів показав достатній рівень рентабельності вкладених ресурсів, що підтверджується коефіцієнтом обороту активів на рівні 0,76, тобто на кожну гривню, вкладену в активи, підприємство отримує приблизно 0,76 грн доходу.

На основі проведеного аналізу були визначені ключові напрями удосконалення процесу складання та подання балансу, а також методів аналізу фінансових даних. Серед них: автоматизація бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності, деталізація структури балансових статей, візуалізація фінансових даних, постійний моніторинг фінансових коефіцієнтів та приведення звітності у відповідність до МСФЗ. Впровадження цих заходів дозволить підвищити точність і достовірність фінансової інформації, скоротити час на підготовку звітності, забезпечити прозорість для внутрішніх і зовнішніх користувачів та створити основу для стратегічного розвитку підприємства у середньостроковій перспективі.

Таким чином, АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» має стабільну фінансову позицію, високу ліквідність та фінансову стійкість, а реалізація запропонованих заходів дозволить забезпечити більш ефективне управління фінансовими ресурсами, зміцнити економічну безпеку підприємства та підвищити його конкурентоспроможність на ринку.

ВИСНОВКИ

Таким чином, АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» має стабільну фінансову позицію, високу ліквідність та фінансову стійкість, а реалізація запропонованих заходів дозволить забезпечити більш ефективне управління фінансовими ресурсами, зміцнити економічну безпеку підприємства та підвищити його конкурентоспроможність на ринку.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи було досліджено теоретичні та методичні засади формування звітної інформації в балансі підприємства, а також проаналізовано особливості організації процесу складання балансу на ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів». За результатами проведеного дослідження сформовано такі висновки.

Встановлено, що бухгалтерський баланс є основною формою фінансової звітності, яка відображає фінансовий стан підприємства, структуру його активів, зобов'язань та власного капіталу на певну дату. Саме баланс формує інформаційну основу для оцінки ліквідності, фінансової стійкості, платоспроможності та ділової активності підприємства, а також використовується для прийняття управлінських, інвестиційних і кредитних рішень.

У роботі досліджено нормативно-правове забезпечення формування звітної інформації в балансі та встановлено, що система бухгалтерського обліку в Україні ґрунтується на вимогах Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО, міжнародних стандартів фінансової звітності та методичних рекомендацій Міністерства фінансів України. Доведено, що правильне застосування облікової політики та дотримання принципу послідовності забезпечують достовірність і порівнюваність фінансової звітності.

У практичній частині роботи досліджено організацію процесу складання балансу на ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів». Встановлено, що процес формування показників балансу здійснюється на основі даних первинного, аналітичного та синтетичного обліку, із застосуванням

інвентаризації, внутрішнього контролю та узгодження показників між формами фінансової звітності.

Аналіз показників фінансової звітності підприємства показав, що упродовж 2022–2024 років спостерігається позитивна динаміка загальної вартості активів підприємства. Так, загальна сума активів зросла з 178 705 тис. грн у 2022 році до 186 736 тис. грн у 2023 році та 187 327 тис. грн у 2024 році, що свідчить про поступове розширення ресурсної бази підприємства та підтримання його виробничого потенціалу.

Власний капітал підприємства також демонструє тенденцію до зростання: у 2022 році його величина становила 165 727 тис. грн, у 2023 році – 172 458 тис. грн, а у 2024 році – 174 925 тис. грн. Це свідчить про достатній рівень фінансової незалежності підприємства та переважання власних джерел фінансування у структурі капіталу. Водночас статутний капітал упродовж аналізованого періоду залишався незмінним і становив 4 369 тис. грн.

Дослідження структури активів показало, що найбільшу частку оборотних активів становлять виробничі запаси та грошові кошти. Зокрема, у 2022 році величина запасів підприємства становила 68 703 тис. грн, з яких 50 567 тис. грн припадало на виробничі запаси, що підтверджує матеріаломісткий характер діяльності підприємства. Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець 2022 року становили 62 056 тис. грн, а поточні фінансові інвестиції – 5 000 тис. грн, що свідчить про достатній рівень ліквідних активів для забезпечення операційної діяльності.

У процесі аналізу фінансових результатів встановлено зростання чистого доходу від реалізації продукції. Так, у 2022 році чистий дохід становив 97 843 тис. грн, у 2023 році зріс до 134 757 тис. грн, а у 2024 році – до 142 699 тис. грн. Це свідчить про покращення ділової активності підприємства та розширення обсягів реалізації продукції.

Водночас динаміка чистого фінансового результату має нестабільний характер. У 2022 році чистий прибуток підприємства становив 7 791 тис. грн, у 2023 році збільшився до 8 042 тис. грн, проте у 2024 році скоротився до 3 778

тис. грн. Таке зниження може бути наслідком зростання собівартості продукції, збільшення виробничих витрат та впливу зовнішніх економічних факторів. Зокрема, собівартість реалізованої продукції у 2022 році становила 108 579 тис. грн, що перевищувало чистий дохід від реалізації.

Проведений аналіз показав, що підприємство загалом зберігає достатній рівень фінансової стійкості та платоспроможності, однак потребує підвищення ефективності управління оборотними активами, оптимізації витрат та посилення контролю за формуванням фінансових результатів.

За результатами дослідження запропоновано основні напрями вдосконалення процесу формування звітної інформації у балансі підприємства, серед яких: удосконалення системи внутрішнього контролю; підвищення рівня автоматизації облікових процесів; своєчасне оновлення облікової політики відповідно до змін нормативної бази; покращення аналітичної роботи щодо оцінки фінансового стану підприємства; а також подальша адаптація системи бухгалтерського обліку до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності.

Отже, баланс є не лише формою фінансової звітності, а важливим інформаційно-аналітичним інструментом управління діяльністю підприємства. Достовірність та якість формування його показників забезпечують ефективність фінансового аналізу, підвищують рівень довіри користувачів фінансової інформації та сприяють прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атамас П. Й. Інтегрована корпоративна звітність: проблеми впровадження. Академічний огляд. 2015. № 1(42). С. 78–85.
2. БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 01 січня 2019 року. https://mof.gov.ua/storage/files/forma_1_ds.pdf.
3. Баланс за МСФЗ (IFRS): що входить у звіт про фінансовий стан та як його скласти. 2022. URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/otchet-o-finansovom-polozhenii-v-msfo>.
4. Баланс підприємства: актив та пасив. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/20412/.
5. Біліченко Г.А. Аналіз бухгалтерського балансу: методичні підходи та практичні аспекти. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2019. №3 С. 33–38.
6. Білоусова Н.В. Інформативність бухгалтерського балансу: аналіз структури та функцій. Економічний аналіз. 2020. Т. 30, №1. С. 123–130.
7. Бутинець Ф.Ф. Альфа і омега бухгалтерського обліку або моя болісна не сповідь: монографія. Житомир: ПП «Рута», 2015. 328 с.
8. Бухгалтерський баланс за 2024 рік: характеристика, структура. 2025. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/7887-rchniy-balans-2019>.
9. Бухгалтерський баланс як основна форма фінансової звітності. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01009dc6-cd92.docx.html>.
10. Вигівська І. М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність компаній з управління активами: проблеми організації. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. 2017. Вип. 2. С. 305-309.
11. Ганусич К.М. Баланс та аналіз фінансової стійкості підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Економіка. 2016. №1. С. 45–50.

12. Гудзенко Н. М., Коваль Н. І., Плахтій Т. Ф. Вплив інформаційних потреб користувачів на структуру та наповнення фінансової звітності Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 5. С. 102-113.
13. Дорошенко О. О. Бухгалтерський облік та фінансова звітність державного сектору України в системі інформаційного забезпечення формування показників бюджетної безпеки держави. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 32. С. 177-180.
14. Загальна характеристика та мета складання балансу. URL: https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/%D0%A7%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C%202/page6.html.
15. Зміни до Закону про бухоблік підписано. 2022. URL: <https://medoc.ua/blog/zmini-do-zakonu-pro-buhoblik-pidpisano>.
16. Лагодієнко Н. В., Іванченкова Л. В., Скляр Л. Б., Іванченков В. С. Формат і зміст бухгалтерського балансу в сучасній обліково-економічній моделі. Вісник Хмельницького національного університету 2021, № 3. С. 21-28.
17. Лега О., Єрмолаєва М., & Тютюнник С. Інформативність бухгалтерського балансу: аналіз структури та функцій. Сталий розвиток економіки, 2025. № 1 (52). С. 14-21. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-2>.
18. Ошурков С. Баланс підприємства (Форма №1). URL: <https://www.buhoblik.org.ua/uchet/buxgalterskaya-otchetnost/2120-balans-pidpriemstva.html>.
19. Поняття та класифікація пасивів підприємства. 2023. URL: <https://www.slideshare.net/slideshow/pdf-257621451/257621451>.
20. Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі. Наказ Міністерства фінансів України № 307 від 28.02.2017. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z1547-17#Text>.

21. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 1999, № 40, ст. 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/996-14#Text>.

22. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів № 545 від 31.10.2025. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0336-13#Text>.

23. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності. Кабінет Міністрів України. Постанова від 28 лютого 2000 р. № 419. Київ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/419-2000-%D0%BF#Text>.

24. Томчук В.В. і Кашуба А.Г. Баланс як форма фінансової звітності під час воєнного стану. Економіка і організація управління. 2023. С. 75-83. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2022.3.8>.

25. Фінансова звітність, її склад та вимоги до неї. URL: <https://buklib.net/books/35132/>.

26. АТ «Коломийське ЗУБМ». URL: <https://opendatabot.ua/c/05467228>

27. Відомості про підприємство. АТ «Коломийське ЗУБМ». URL: <https://kzubm.prat.ua/>.

28. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в підприємницькій сфері. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>.

29. Петренко І.М. Еволюція теоретичних уявлень про баланс як основну форму фінансової звітності. Економіка АПК. 2022. №4. С. 45-50.

30. Приватне акціонерне товариство «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів». URL: <https://clarity-project.info/edr/05467228>

31. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України із змінами, внесеними згідно із Законами № 3257-IX від 14.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/996-14#Text>.

32. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Закон України від 19.07.2022 № 2435-IX. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T222435>.

33. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності. Наказ Міністерства Фінансів України із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів № 46 від 02.02.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.

34. Регулярна інформація. ПрАТ «Коломийське ЗУБМ». URL: <https://kzubm.prat.ua/emitents/reports>.

35. Річна інформація емітента цінних паперів за 2021 рік. URL: https://kzubm.prat.ua/files/builders/6781/emitents/2580/reports_year/2021/form_full.pdf.

36. Річна інформація емітента цінних паперів за 2022 рік. URL: https://kzubm.prat.ua/files/builders/6781/emitents/2580/reports_year/2022/form_full.pdf.

37. IAS 16. Property, Plant and Equipment. URL: <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdfstandards/english/2022/issued/part-a/ias-16-property-plant-and-equipment.pdf?bypass=on>.

38. Шкромид В. В., Максимів Ю.В., Гнатюк Т.М. Цифрова інтеграція фінансової та управлінської звітності в інтересах стейкхолдерів. The actual problems of regional economy development. 2025. Т. 1, № 21. С. 359368 DOI: 10.15330/apred.1.21.359-368. С. 362.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця 1.1

Склад та характеристика активів підприємства (НП(С)БО 1)

Стаття активів	Характеристика та галузеві особливості
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	Активи з терміном використання понад 1 рік
Основні засоби	Будівлі, споруди, обладнання, транспорт. Ключова стаття для промисловості та агросектору.
Нематеріальні активи	Патенти, ліцензії, програмне забезпечення (далі – ПЗ), гудвіл. Переважають у IT та R&D компаніях.
Капітальні інвестиції	Витрати на будівництво та придбання необоротних активів до моменту їх введення в експлуатацію.
Довгострокові фінансові інвестиції	Вкладення в дочірні компанії, довгострокові облігації. Характерно для холдингів.
Інвестиційна нерухомість	Об'єкти, що утримуються для оренди або росту вартості (не для власного виробництва).
Довгострокові біологічні активи	Сади, виноградники, продуктивна худоба (аграрний сектор).
II. ОБОРОТНІ АКТИВИ	Активи, що забезпечують поточну діяльність
Запаси	Сировина, матеріали, МШП, готова продукція та товари. Найбільша стаття для торгівлі.
Поточні біологічні активи	Тварини на відгодівлі, посіви зернових (активи, що будуть реалізовані протягом року).
Дебіторська заборгованість	Борги покупців та замовників за товари/послуги. Важливий показник ліквідності.
Гроші та їх еквіваленти	Готівка в касі та кошти на рахунках у банках. Найбільш ліквідна частина активів.
Необоротні активи, утримувані для продажу	Виділяються окремо в складі оборотних активів (згідно з НП(С)БО 27). Об'єкти, що готуються до реалізації протягом року.

Джерело: сформовано автором на основі [26]

**Витяг із «Звіту про фінансовий стан (Баланс)» ПрАТ «Коломийське
заводоуправління будівельних матеріалів»**

Стаття	Код рядка	На початок звітного періоду (тис. грн)	На кінець звітного періоду (тис. грн)	На дату переходу на МСФЗ (01.01.2019), (тис. грн)
I. Необоротні активи (усього по розділу I)	1095	28 510	34 293	29 994
Нематеріальні активи	1000	7 549	7 003	8 803
Первісна вартість (нематер.)	1001	9 422	9 455	9 328
Основні засоби (підрозділ)	1010	18 325	24 007	16 507
Накопичена амортизація (основні)	1012	32 725	36 203	31 441
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 253	1 900	2 118
Інвестиційна нерухомість	1015	—	—	—
II. Оборотні активи (усього по розділу II)	1195	134 530	142 137	120 346
Запаси (усього)	1100	37 031	68 703	42 186
– Виробничі запаси	1101	35 560	50 567	36 440
– Готова продукція	1103	1 208	17 873	5 168
– Товари	1104	263	263	578
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 521	2 544	1 571
Дебіторська заборгованість за розрахунками (аванси видані)	1130	1 747	341	413
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	80	24	626
Поточні фінансові інвестиції	1160	11 282	5 000	—
Гроші та їх еквіваленти	1165	81 875	62 056	74 835
– Готівка	1166	13	24	110
– Рахунки в банках	1167	81 862	62 032	74 725
Інші оборотні активи	1190	942	3 253	591
III. Необоротні активи, утримувані для продажу	1200	2 343	2 275	—
Баланс (усього активів)	1300	165 383	178 705	150 340

Напрями удосконалення процесу складання, подання балансу та аналізу звітних даних АТ «Коломийське заводоуправління будівельними матеріалами» з прогнозом ефектів

Напрямок удосконалення	Економічне обґрунтування	Прогнозований ефект до 2027 року
Автоматизація бухгалтерського обліку та формування звітності	Зменшення помилок, скорочення часу підготовки звітів, підвищення точності даних для управлінських рішень	Скорочення часу на формування звітності на 40–50%, підвищення ефективності управління фінансами, зменшення витрат на обслуговування бухгалтерії на 10–15%
Деталізація структури балансових статей	Контроль за використанням активів, оптимізація запасів, точніше планування закупівель та виробництва	Зниження витрат на матеріали та зберігання запасів на 5–7%, підвищення рентабельності, кращий прогноз грошових потоків
Візуалізація фінансових даних	Швидка оцінка структури активів і пасивів, динаміки змін, підвищення прозорості для користувачів	Скорочення часу на прийняття рішень на 15–20%, підвищення прозорості та довіри інвесторів, швидке виявлення фінансових ризиків
Постійний моніторинг фінансових коефіцієнтів	Своєчасне виявлення ризиків ліквідності, перевищення зобов'язань, неефективного використання активів	Підвищення точності управлінських рішень, зменшення фінансових витрат, оптимізація структури капіталу, зменшення ймовірності неплатоспроможності на 10–15%
Приведення фінансової звітності до МСФЗ	Підвищення прозорості та порівнянності фінансової інформації, залучення міжнародних інвестицій	Можливість залучення додаткового фінансування на 15–20%, покращення кредитних умов, створення бази для стратегічного розвитку

Джерело: сформовано автором на основі фінансової звітності

Додаток Г

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів"

Територія КОЛОМІЙСЬКА

Організаційно-правова форма господарювання ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Вид економічної діяльності ВИРОБНИЦТВО ЦЕГЛИ, ЧЕРЕПИЦІ ТА ІНШИХ БУДІВЕЛЬНИХ ВИРОБІВ ІЗ ВИПАЛЕНОЇ ГЛИНИ

Середня кількість працівників 239

Одиниця виміру : тис. грн.

Адреса, телефон 78200 Івано-Франківська область Коломийський м. Коломия вул. Г.Тютюнника, 14, т.(03433) 51634

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

за КАТОТТГ

за КОПФГ

за КВЕД

Коди		
2025	01	01
05467228		
UA26080070000092582		
111		
23.32		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на "31" грудня 2024 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату пере- ходу на МСФЗ
1	2	3	4	01.01.2019
I. Необоротні активи				8803
Нематеріальні активи	1000	6436	6043	
первісна вартість	1001	9459	9364	9328
накопичена амортизація	1002	3023	3321	525
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2512	4222	2118
Основні засоби	1010	27379	38690	16507
первісна вартість	1011	67335	82080	47948
знос	1012	39956	43390	31441
Інвестиційна нерухомість	1015	--	--	--
Довгострокові біологічні активи	1020	--	--	--
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	--	--	--
інші фінансові інвестиції	1035	--	--	--
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	--	--	--
Відстрочені податкові активи	1045	1383	1364	2566
Інші необоротні активи	1090	--	--	--
Усього за розділом I	1095	37710	50319	29994
II. Оборотні активи				42186
Запаси	1100	66711	71051	
Виробничі запаси	1101	55108	61117	36440
Готова продукція	1103	11340	9671	5168
Товари	1104	263	263	578
Поточні біологічні активи	1110	--	--	--
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1877	1837	1571
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1505	1058	413
з бюджетом	1135	90	--	124
у тому числі з податку на прибуток	1136	--	--	--
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	120	60	626
Поточні фінансові інвестиції	1160	--	--	--
Гроші та їх еквіваленти	1165	71241	54331	74835
Готівка	1166	20	61	110

Рахунки в банках	1167	71221	54270	74725
Витрати майбутніх періодів	1170	--	--	--
Інші оборотні активи	1190	5215	6408	591
Усього за розділом II	1195	146759	134745	120346
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	2267	2263	--
Баланс	1300	186736	187327	150340

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду	На дату пере- ходу на МСФЗ
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				4369
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4369	4369	
Капітал у дооцінках	1405	--	--	--
Додатковий капітал	1410	856	856	856
Резервний капітал	1415	2905	2905	2905
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	164328	166795	133889
Неоплачений капітал	1425	--	--	--
Вилучений капітал	1430	--	--	--
Усього за розділом I	1495	172458	174925	142019
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				--
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	--	--	
Довгострокові кредити банків	1510	--	--	--
Інші довгострокові зобов'язання	1515	--	--	--
Довгострокові забезпечення	1520	--	--	--
Цільове фінансування	1525	--	--	--
Усього за розділом II	1595	--	--	--
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				--
Короткострокові кредити банків	1600	--	--	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	--	--	--
товари, роботи, послуги	1615	186	708	592
розрахунками з бюджетом	1620	1939	1588	1996
у тому числі з податку на прибуток	1621	641	192	723
розрахунками зі страхування	1625	849	1222	--
розрахунками з оплати праці	1630	1800	2098	751
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	3834	2068	1879
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	99	123	47
Поточні забезпечення	1660	5512	4557	3036
Доходи майбутніх періодів	1665	--	--	--
Інші поточні зобов'язання	1690	59	38	20
Усього за розділом III	1695	14278	12402	8321
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	--	--	--
Баланс	1900	186736	187327	150340

Д/н

Директор

(підпис)

Симотюк Сергій Іванович

Головний бухгалтер

(підпис)

Кішкіна Лідія Миколаївна

Підприємство ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КОЛОМІЙСЬКЕ
ЗАВОДОУПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число) 2024-01-31

КОДИ

ДКУМ 1801003

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2024 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	167 742	153 043
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	823	981
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	3 732	10 742
Надходження від повернення авансів	3020	400	122
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пеня)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	160	35
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	5 980	8 789
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(100 137)	(91 806)
Праці	3105	(39 526)	(33 703)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(11 671)	(9 737)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(27 395)	(27 510)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(1 481)	(1 954)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(12 700)	(14 126)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(13 214)	(11 429)
Витрачання на оплату авансів	3135	(4 197)	(3 702)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(636)	(63)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(757)	(325)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-5 482	6 866
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	5 000
необоротних активів	3205	1	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивидендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	549	29
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(10 125)	(1 342)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(651)	(28)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-10 226	3 659
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Виплат власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(1 202)	(1 340)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-1 202	-1 340
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-16 910	9 185
Залишок коштів на початок року	3405	71 241	62 056
Вплив змін валютних курсів на залишок коштів	3410	-	-
Залишок коштів на кінець року	3415	54 331	71 241

Керівник

Головний бухгалтер

СИМОТЮК СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ

КІШКІНА ЛІЛІЯ МИКОЛАЇВНА

Додаток Д

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КОЛОМІЙСЬКЕ
ЗАВОДУПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ"

(назва підприємства)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КО/ПІ

Звіт про власний капітал

за

Рік 2024

р.

Форма №4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код ряд- ка	Зареє- строван- ий (пайовий) капітал	Капітал у дооцін- ках	Додат- ковий капітал	Резер- вний капітал	Нерозпо- ділений прибуток (непокри- тий збиток)	Нео- пла- чений капітал	Вилу- чений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	4 360	-	856	2 905	164 328	-	-	172 458
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	4 360	-	856	2 905	164 328	-	-	172 458
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	3 778	-	-	3 778
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	(1 311)	-	-	(1 311)
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, надань до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріально заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення капіталу: Випуск акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом зміни в капіталі	4295	-	-	-	-	2 467	-	-	2 467
Задіток на кінець року	4300	10 2389	-	856	2 905	166 795	-	-	174 925

Керівник

Головний бухгалтер

СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ
ЛІЛІЯ
МІКОЛАЙВНА

СИМОТЮК СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ

КІШКІНА ЛІЛІЯ МІКОЛАЇВНА

Додаток Е

Методика формування статей ф. 1 “Баланс (Звіт про фінансовий стан)”			
Актив			
Назва статті	Код	Зміст/Порядок розрахунку	Джерело інформації
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1001 +(1002)	
первісна вартість	1001	первісна (історична) вартість уведених в експлуатацію активів, визнаних нематеріальними відповідно до П(С)БО 8	сальдо Дт 12
накопичена амортизація	(1002)	сума нарахованої амортизації за весь період корисного використання нематеріальних - з місяця, що настає за місяцем введення в експлуатацію, по наступний за місяцем виведення (п. 29 П(С)БО 8)	сальдо Кт 133
Незавершені капітальні інвестиції	1005	загальна сума вартості придбаних/ створених необоротних активів, які на звітну дату не введено в експлуатацію, а також капіталізованих (що збільшують первісну/переоцінену вартість) поліпшень, теж до введення їх в експлуатацію	сальдо Дт 15
Основні засоби	1010	1011 + (1012)	
первісна вартість	1011	первісна (історична) вартість власних основних засобів, отриманих у фінансовий лізинг, або орендованих цілісних майнових комплексів. Для розкриття в цьому рядку об'єкти мають: відповідати критеріям визнання основними засобами з однойменного П(С)БО 7 (1) і бути введеними в експлуатацію (2). Також тут відведено місце для інших необоротних матеріальних активів, об'єктів, отриманих у довірче управління	сальдо Дт 10 та 11 (без сальдо Дт 100 “Інвестиційна нерухомість”)
знос	(1012)	сума нарахованої амортизації згідно з нормами П(С)БО 7. Зверніть увагу, якщо дані із зазначеного рядка менше ніж сума амортизації, нарахованої в податковому обліку, краще відразу озброюватися аргументами й поясненнями відповідних причин. Інакше існують усі шанси наразитися на завищення податкових витрат разом із заниженням об'єкта обкладення податком на прибуток	сальдо Кт 131, 132
Інвестиційна нерухомість	1015	залежно від підходу до оцінювання інвестиційної нерухомості на дату балансу в рядку показують: а) справедливую вартість інвестнерухомості (сальдо Дт 100); — та/або б) залишкову вартість, якщо інвестиційну нерухомість обліковують за первісною/історичною вартістю (1016 + (1017))	сальдо Дт 100 (щодо об'єктів, облікованих за справедливою вартістю) + 1016-1017
Додаткова стаття Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	якщо інвестнерухомість на дату балансу обліковують за первісною вартістю, то таку вартість розкривають у цьому рядку	сальдо Дт 100 (щодо об'єктів, облікованих за первісною вартістю)

<i>Додаткова стаття</i> Знос інвестиційної нерухомості	(1017)	показують накопичену амортизацію інвестиційної нерухомості, що обліковується за первісною вартістю	сальдо Кт 135
<i>1</i>	2	3	4
<i>Довгострокові біологічні активи</i>	1020	залежно від підходу до оцінювання біологічних активів на дату балансу в рядку показують: а) справедливую вартість біологічних активів (сальдо за Дт субрахунків 161,163,165); — та/або б) залишкову вартість, якщо біологічні активи обліковують за первісною/історичною вартістю (1021 +(1022))	сальдо Дт 161, 163,165 + 1021 +(1022)
<i>Додаткова стаття</i> <i>Первісна вартість довгострокових біологічних активів</i>	1021	первісна/історична вартість біологічних активів, які обліковуються за такою вартістю за правилами з однойменного П(С)БО 30	сальдо Дт 162, 164,166
<i>Додаткова стаття</i> <i>Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів</i>	(1022)	сума накопиченої амортизації біологічних активів, що обліковуються за первісною вартістю	сальдо Кт 134
<i>Довгострокові фінансові інвестиції: що обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств</i>	1030	показують вартість інвестицій в асоційовані, дочірні підприємства й спільну діяльність зі створенням юрособи, якщо: 1) такі інвестиції на період понад рік або їх не можна реалізувати будь-якого моменту; 2) обліковуються за методом участі в капіталі	сальдо Дт 141
<i>Інші фінансові інвестиції</i>	1035	вартість довгострокових інвестицій підприємства, які обліковуються за справедливою вартістю або собівартістю з урахуванням зменшення корисності	сальдо Дт 142, 143
<i>Довгострокова дебіторська заборгованість</i>	1040	вартість дебіторської заборгованості фіз- і юросіб, що виникає в процесі нормального операційного циклу й не планується до погашення протягом 12 місяців, що настають за датою балансу	сальдо Дт 181, 182,183
<i>Відстрочені податкові активи</i>	1045	визначена за П(С)БО 17 сума податку, що виникла внаслідок тимчасової різниці між бухгалтерською й податковою базами оцінювання активів, зобов'язань, доходів і витрат. Вона має відшкодовуватися в майбутніх періодах	сальдо Дт17
<i>Додаткова стаття</i> <i>Гудвіл</i>	1050	сума перевищення вартості придбання над часткою покупця в справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів, зобов'язань і непередбачених зобов'язань на дату придбання. Встановлюють за нормами П(С)БО 19	сальдо Дт 191, 193
<i>Додаткова стаття</i> Відстрочені аквізиційні витрати	1060	сума аквізиційних витрат страховика за поточний та/або попередній звітний період, але що належать до наступних звітних періодів	
<i>Додаткова стаття</i> Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	відображають кошти в централізованих страхових резервних фондах, зокрема в управлінні Моторно-транспортного страхового бюро України, але належні страховикам	

Інші необоротні активи	1090	відображають суми, які через суттєвість неможливо було виділити в окремий рядок або включити до жодного з наведених нижче рядків цього розділу	сальдо Дт 184
Усього за розділом 1	1095	1000 + 1005 + 1010 + 1015 + 1020 + 1030 + 1035 ++ 1040 + 1045 + 1050 + 1060 + 1065 + 1090	
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	загальна вартість активів, що визнають запасами відповідно до однойменного П(С)БО 9 (зокрема, що утримують для перепродажу, споживання в процесі виробництва та іншої діяльності) показують вартість належних підприємству запасів сировини та матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського	сальдо Дт 20, 22, 23, 25, 26, 27, 28 (без даних Дт 286)
<i>Додаткова стаття</i> Виробничі запаси	1101	призначення, палива, тари, а також тарних та інших матеріалів, малоцінних і швидкозношуваних предметів, які підприємство не розпочало використовувати в господарській діяльності	сальдо Дт 20, 22
<i>Додаткова стаття</i> Незавершене виробництво	1102	показують витрати на незавершене виробництво, незакінчені роботи (послуги) і вартість напівфабрикатів власного виробництва запаси виробів на складі, обробку яких завершено та які пройшли	сальдо Дт 23, 25
<i>Додаткова стаття</i> Готова продукція	1103	випробування, приймання, укомплектовані згідно з умовами договорів із замовниками та відповідають технічним умовам і стандартам	сальдо Дт 26, 27
<i>Додаткова стаття</i> Товари	1104	показують вартість товарів, куплених для перепродажу, за мінусом торгової націнки	сальдо Дт 28 (без Дт 286 і Кт 285)
Поточні біологічні активи	1110	вартість поточних біологічних активів тваринництва та рослинництва, які обліковуються за справедливою або первісною (для активів тваринництва) вартістю	сальдо Дт 21
<i>Додаткова стаття</i> Депозити перестрахування	1115	сума за договорами перестрахування незначного страхового ризику або Е й використовуються переважно як з у короткостроковій і середньостроковій і середньостроковій перспективі	
<i>Додаткова стаття</i> Векселі отримані	1120	відображають заборгованість покупців, замовників та інших дебіторів за відвантаженою продукцією (товари), роботи, послуги, забезпечену векселями. Ідеться суто про векселі, отримані, але непогашені/непродані на звітну дату	сальдо Дт 34
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	відображають заборгованість покупців або замовників за надані їм продукцію, товари, роботи, послуги (крім заборгованості, забезпеченої векселем, якщо таку інформацію наведено в статті 1120), за мінусом резерву сумнівних боргів	сальдо Дт 36 за мінусом сальдо Кт 38 (резерв щодо заборгованості за товари, роботи, послуги)
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видані аванси	1130	відображають суму авансів, сплачених іншим підприємствам у рахунок майбутніх поставок товарів, робіт, послуг	сальдо Дт 371

з бюджетом	1135 ²	відображається дебіторська заборгованість фінансових і податкових органів, а також переплата за податками, зборами та іншими платежами до бюджету (у тому числі, авансові внески з податку на прибуток)	сальдо Дт 64
у т.ч. за податком на прибуток	1136	деталізують дані щодо дебіторської заборгованості за розрахунками з податку на прибуток. Цей рядок передбачено саме задля відстеження суми сплачених підприємством авансових внесків із податку на прибуток	сальдо Дт 371
Додаткова стаття Дебіторська заборгованість щодо розрахунків за нарахованими доходами	1140	показують суму нарахованих пасивних доходів, що підлягають надходженню, а саме дивідендів, відсотків, роялті	сальдо Дт373
Додаткова стаття Дебіторська заборгованість щодо розрахунків за внутрішніми розрахунками	1145	відображають заборгованість пов'язаних сторін і дебіторську заборгованість за внутрішньовідомчими розрахунками.	сальдо Дт 682, 683 та 36, 377 (щодо пов'язаних сторін)
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	відображають заборгованість дебіторів, що не потрапила до окремих або вже заповнених статей дебіторської заборгованості поточного розділу	сальдо Дт 372, 374, 375, 376, 377, 378, 65 (якщо є авансова сплата єдиного соопвнеску)
Поточні фінансові інвестиції	1160	відображають фінансові інвестиції на строк не більше року, котрі можна вільно реалізувати будь-якого моменту (еквіваленти коштів), а також суму довгострокових фінансових інвестицій, що підлягають погашенню протягом 12 місяців віддати балансу	сальдо Дт 352
Кошти та їх еквіваленти	1165	вносять загальну суму готівки в касі підприємства, грошей на поточних та інших рахунках у банках, які можна використати для поточних операцій, а також коштів у дорожніх, електронних грошей, еквівалентів коштів. Причому як у національній, так і в іноземній валюті, перерахованих у національну за правилами П(С)БО	сальдо Дт 30, 31,33,351
Додаткова стаття Готівка	1166	розшифровують суму готівки підприємства як у національній, так і в іноземній валюті	сальдо Дт 30
Додаткова стаття Рахунки в банках	1167	вносять загальну суму коштів на поточний та інший рахунки підприємства	сальдо Дт 31
Витрати майбутніх періодів	1170	показують витрати у поточному або попередніх звітних періодах, але ті, що належать до наступних (наприклад, передплата періодики, авансова оплата орендних платежів, придбання патентів)	сальдо Дт 39
Додаткова стаття Частка перестраховальника у страхових резервах, у т.ч.:	1180	страховики наводять суму частки перестраховальників у страхових резервах усіх видів	

Додаткова стаття Резервах довгострокових зобов'язань	1181	частка перестраховальників у страхових резервах довгострокових зобов'язань	
Додаткова стаття резервах збитків або резервах неналежних виплат	1182	частка перестраховальників у страхових резервах збитків або неналежних виплат	
Додаткова стаття резервах незароблених премій	1183	частка перестраховальників у страхових резервах незароблених премій	
Додаткова стаття інших страхових резервах	1184	частка перестраховальників в інших страхових резервах	
Інші оборотні активи	1190	вносять вартість грошових документів підприємства в національній та іноземній валютах, а також дебетове сальдо за транзитними рахунками для обліку ПДВ — 643, 644	сальдо Дт 331, 332, 643, 644
Усього за розділом II	1195	1100+1110 + 1115 + 1120 + 1125 ++ 1130 + 1135 + 1140 + 1145 + 1155 ++ 1160+1165 + 1170+1180 + 1190	
	III. Нео(	Зоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	показують визнані за П(С)БО 27 необоротні активи та групи вибуття. А коли активи й призначено для продажу, але не відповідають критеріям зі згаданого П(С)БО, то їм у цьому рядку не місце	сальдо Дт 286
Баланс	1300	1095 + 1195 + 1200	Сума рядка має дорівнювати сумі рядка 1900
		I. Власний капітал	
		наводять зафіксовану	
Зареєстрований капітал	1400	в установчих документах суму статутного, пайового та іншого зареєстрованого капіталу	сальдо Кт 40,41
Капітал у дооцінках	1405	сума дооцінки необоротних активів і фінансових інструментів	сальдо Кт423
		відображають: — емісійний дохід (сума, на яку вартість реалізації випущених акцій перевищує їх номінальну); — вартість безкоштовно	
Додатковий капітал	1410	отриманих необоротних активів; — суму вкладеного засновниками капіталу понад статутний; — накопичені курсові різниці, які відображають у власному капіталі; — інші складові додаткового капіталу	сальдо Кт421, 422,424,4 25

Додаткова стаття Емісійний дохід	1411	показують суму, на яку вартість реалізації випущених акцій перевищує їх номінальну	сальдо Кт 421
Додаткова стаття Накопичені курсові різниці	1412	розкривають накопичені курсові різниці, які відображають у власному капіталі	аналітичн і дані за Кт 425
		показують суми резервів.	
Резервний капітал	1415	створених за рахунок нерозподіленого прибутку	сальдо Кт 43
		розкривають суму отриманого	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	підприємством прибутку або збитку за період. Щодо збитку його наводять у дужках	сальдо Кт441, Дт442
		і віднімають від підсумку за	
		першим розділом	
		сума заборгованості власників (учасників) за внесками до	
Неоплачений капітал	(1425)	статутного капіталу. Як і щодо збитку, суму показують у дужках і віднімають від підсумку за першим розділом	сальдо Кт46
		господарські товариства відображають фактичну собівартість акцій власної	
Вилучений капітал	(1430)	емісії або часток, викуплених товариством у його учасників. Суму наводять у дужках і віднімають, визначаючи підсумок поточного розділу	сальдо Кт45
Назва статті	Код	Зміст/Порядок розрахунку	Джерело інформації
Усього за розділом I	1495	1400 + 1405 + 1410 + 1415 +/-1420 -1425 -1430 + 1435	
		II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення	
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	відображають суму податку на прибуток, яку сплатять підприємства в майбутньому внаслідок тимчасової різниці між бухгалтерською й податковою базами оцінювання активів і зобов'язань	сальдо Кт 54
Додаткова стаття Пенсійні зобов'язання	1505	сума довгострокових зобов'язань, пов'язаних із виплатами після завершення трудової діяльності	аналітичн і дані за Кт 55
Довгострокові кредити банків	1510	вносять суми довгострокової (понад 12 місяців) і відтермінованої заборгованості банкам за отримані кредити як у національній, так і в іноземній валюті	сальдо Кт501, 502, 503, 504

Інші довгострокові зобов'язання	1515	наводять суми довгострокових заборгованостей підприємства, не внесених до інших статей поточного розділу, включаючи зобов'язання за залученими позиковими коштами (крім кредитів банків), на які нараховують відсотки	сальдо Кт 51, 52, 505, 506
Довгострокові забезпечення	1520	відображають нараховані у звітному періоді майбутні витрати та платежі (витрати на оплату майбутніх відпусток, гарантійні зобов'язання), розмір яких на дату складання Балансу можна визначити лише шляхом попередніх (прогнозних) оцінок	аналітичн і дані за Кт 47
Додаткова стаття Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	окремо розкривають забезпечення майбутніх виплат персоналу	аналітичн і дані за Кт 47
	1525	показують отримане та не витрачене цільове фінансування й цільові надходження, зокрема кошти, вивільнені із-під оподаткування у зв'язку з наданням пільг із	Сальдо Кт 48
Цільове фінансування			
Додаткова стаття Благодійна допомога	1526	сума коштів (товарів, робіт, послуг), отриманих як благодійна допомога	сальдо Кт 483
Додаткова стаття Страхові резерви, у т.ч.:	1530	загальна сума страхових резервів	
Додаткова стаття резерв довгострокових зобов'язань	1531	сума резерву довгострокових зобов'язань	

Назва статті	Код	Зміст/Порядок розрахунку	Джерело інформації
Додаткова стаття			
резерв збитків або резерв належних премій	1532	сума резерву збитків або резерву належних премій	
премій			
Додаткова стаття			
резерв незароблених премій	1533	сума резерву незароблених премій	
премій			
Додаткова стаття			
ІНШІ страхові резерви	1534	сума інших страхових резервів	

Додаткова стаття Інвестиційні контракти	1535	страховики наводять суму за контрактами, які створюють фінансові активи або фінансові зобов'язання й мають юридичну форму договору страхування, але не передбачають передавання страховику значного страхового ризику, отже, не відповідають визначенню договору страхування	
		підприємства, що здійснюють діяльність із випуску та проведення лотерей на території	
Додаткова стаття Призовий фонд	1540	України, наводять залишок сформованого призового фонду, що підлягає виплаті переможцям лотереї відповідно до оприлюднених умов її випуску та проведення	сальдо Кт475
		підприємства, що здійснюють діяльність із випуску та	
Додаткова стаття		проведення лотерей на території	
Резерв на виплату	1545	України, зазначають залишок	сальдо Кт 476
джек-поту		сформованого резерву на виплату джек-поту, не забезпеченого оплатою участі в лотереї	
Усього	1595	1500 +1505 + 1510 +1515 + 1520 +1525 + 1530 +	
за розділом II		+1535 + 1540+1545	
		III. Поточні зобов'язання та забезпечення	
		відображають суму позик, що	
Короткострокові кредити банків	1600	отримані в банках і підлягають погашенню протягом 12 місяців, або строк погашення яких минув	сальдо Кт 60
		сума заборгованостей за товари.	
Додаткова стаття Векселі видані	1605	роботи, послуги, в рахунок погашення яких підприємство видало вексель	сальдо Кт 62
Поточна кредиторська заборгованість за: довгострокові зобов'язання	1610	показують суму довгострокових зобов'язань, що підлягає погашенню протягом 12 місяців від дати Балансу	сальдо Кт 61
		відображають вартість матцінностей, виконаних робіт	
товари, роботи, послуги	1615	й отриманих послуг (окрім заборгованості, забезпеченої	сальдо Кт 63
		векселями), за які підприємство	
		залишається боржником на звітну дату	

Назва статті	Код	Зміст/Порядок розрахунку	Джерело інформації
розрахунки з бюджетом	1620 ³	місце для заборгованості підприємства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи податок на доходи фізичних осіб	сальдо Кт 641, 642
у т.ч. із податку на прибуток	1621 ³	окремо розкривають суму заборгованості підприємства з податку на прибуток на звітну дату	сальдо Кт 641

розрахунки за страхуванням	1625	сума заборгованості за відрахуваннями на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуальне страхування його працівників	сальдо Кт 65
розрахунки з оплати праці	1630	наводять заборгованість із заробітної плати перед працівниками підприємства. включаючи депоновану зарплату	сальдо Кт 66
Додаткова стаття Поточна кредиторська заборгованість за отриманими авансами	1635	сума авансів, отриманих від інших осіб у рахунок майбутніх поставок продукції, виконання робіт, надання послуг	сальдо Кт 681
Додаткова стаття Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	показують заборгованість підприємства перед його учасниками (засновниками), наприклад, за дивідендами або вартістю частки учасника, що виходить із товариства	сальдо Кт 67
Додаткова стаття Поточна кредиторська заборгованість за внутрішніми розрахунками	1645	місце для заборгованості підприємства перед пов'язаними сторонами й кредиторської заборгованості за внутрішньогосподарськими розрахунками	сальдо Кт 682, 683 та 63 (щодо зобов'язань перед пов'язаними особами)
Поточні забезпечення	1660	наводять суму забезпечень, які планують використати протягом 12 місяців віддати балансу, на покриття витрат, для яких відповідне забезпечення створювали	аналітичні дані за Кт47
Назва статті	Код	Зміст/Порядок розрахунку	Джерело інформації
		місце для доходів, отриманих	
Доходи майбутніх періодів	1665	протягом поточного або попередніх звітних періодів, що належать до наступних звітних періодів	сальдо Кт 69
Додаткова стаття Відтерміновані комісійні доходи від перестраховальників	1670	страховики наводять незамортизований залишок комісійних винагород, отриманих від перестраховальників, які віднесли на майбутні періоди для їх відповідності преміям, переданим на перестрахування	
Інші поточні зобов'язання	1690	показують суми зобов'язань, для відображення яких за ознаками суттєвості неможливо виділити окремої статті й включити їх до інших статей поточного розділу	сальдо Кт 372, 643, 644, 684, 685
Усього за розділом III		1600 + 1605 + 1610 + 1615 + 1620 + 1625 + 1630 +	

	1695	+ 1635 +1640 + 1645 + 1650 +1660 + 1665 + 1670 + + 1690	
IV. Зобов'язання		з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	відображають зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу, які визначають за П(С)БО 27	сальдо Кт 680
Вписуваний розділ V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	недержавні пенсійні фонди наводять різницю між вартістю активів пенсійного фонду на звітну дату й сумою зобов'язань пенсійного фонду, що підлягають виконанню на звітну дату	
Баланс	1900	1495 + 1595 + 1695 + 1700 + 1800	

Додаток Є

Таблиця 2.3

**Інформація про зобов'язання і власний капітал ПрАТ «Коломийське
заводоуправління будівельних матеріалів»**

Стаття	Код рядка	На кінець 2023 року (тис. грн)	На кінець 2024 року (тис. грн)
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 369	4 369
Додатковий капітал	1410	856	856
Резервний капітал	1415	2 905	2 905
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	164 328	166 795
Усього за розділом I (Власний капітал)	1495	172 458	174 925
Усього зобов'язань (усього, включно довгострок. і поточн.)	1695 / 19xx	14 278	12 402
Баланс (Активи = Власний капітал + Зобов'язання)	1900	186 736	187 327

Джерело: Фінансова звітність ПрАТ «Коломийське заводууправління будівельних матеріалів» (Додаток Г).

Коефіцієнти ліквідності, фінансової стійкості та ефективності
підприємства

Показник	Формула	Розраховане значення	Нормативне значення	Економічна інтерпретація
Коефіцієнт поточної ліквідності	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	10,87	1,5 – 2,5	Висока здатність покривати короткострокові зобов'язання
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Оборотні активи – Запаси) / Поточні зобов'язання	5,15	0,7 – 1,5	Висока миттєва платоспроможність без запасів
Коефіцієнт автономії	Власний капітал / Загальні активи	0,93	$\geq 0,5$	Дуже висока фінансова незалежність
Коефіцієнт фінансової залежності	Зобов'язання / Власний капітал	0,071	$\leq 1,0$	Мінімальна залежність від позикових коштів
Коефіцієнт оборотності активів	Дохід / Середні активи	0,76	0,5 – 2,0	Помірна ефективність використання активів

Джерело: Фінансова звітність ПрАТ «Коломийське заводоуправління
будівельних матеріалів» (Додаток Г).